

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

**(Danıştay'ın İptal Kararı Üzerine Verilen)
REKABET KURULU KARARI**

Dosya Sayısı : 2003-4-200 (Soruşturma)
Karar Sayısı : 07-19/192- 63
Karar Tarihi : 8.3.2007

10 **A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER**

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rifkı ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet
Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Kerem TOMUR, Bekir KOCABAŞ

20 **C. ŞİKAYET EDEN :** - Altındağ Belediye Başkanı M. Ziya KAHRAMAN
Altındağ Belediye Sarayı, Talatpaşa Bulvarı,
06320 Ankara

D. HAKKINDA SORUŞTURMA YAPILAN:

- Warner Bros. Film ve Video Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Cumhuriyet Caddesi No.26 Kat 5 80200, Harbiye\İstanbul

30 **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulu'nun 24.3.2005 tarih, 05-18/224-66 sayılı kararının iptaline ilişkin Danıştay 13. Dairesi'nin 14.11.2006 tarih, 2006/873 E. 2006/4332 K.; 2006/977 E. 2006/4333 K., 2006/874 E. 2006/4334 K. sayılı kararları üzerine, Warner Bross Film ve Video San. ve Tic. A.Ş. (WB) ticaret unvanlı sinema filmleri dağıtım şirketinin, sinemalarda gösterilen filmleri piyasaya sürerken, nihai tüketiciye uygulanacak bilet fiyatlarını salon sahibi teşebbüslere dikte ederek, yeniden satış fiyatını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına yönelik soruşturmanın yeniden değerlendirilmesi.

40 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Rekabet Kurumu'na intikal eden başvuru yazısında yer alan hususların ve yapılan önaraştırma sürecinde edinilen bilgi, belge ve bulguların incelenmesi neticesinde Rekabet Kurulu'nun aldığı soruşturma açılması kararına dayanak teşkil eden iddialar aşağıdaki şekildedir.

- 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamındaki ihlal iddiaları

Warner Bros. Film ve Video Ticaret A.Ş.'nin "Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimi amacıyla dağıtımını" ilgili pazarında 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde hakim durumda olduğu,

WB'nin ilgili pazardaki hakim durumunu;

- 50 - filmlerden önce gösterilecek fragman ve diğer reklamlara ilişkin şartları alıcısı konumundaki sinema salonlarına dikte etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin *"Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına sınırlamalar getirilmesi"* şeklindeki (c) ,
- 60 - sinema salonlarınca uygulanan film bilet ücretlerini bazı durumlarda belirlemek ve/veya onaylamak, bu bedelleri ülke genelindeki sinemalarda kontrol etmek veya yasaklamak şeklinde gerçekleştirdiği eylemler sonucunda, bir başka hizmet piyasası olan "filmlerin sinemalarda gösterimi" pazarındaki rekabet koşullarını bozmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin *"Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan"* şeklindeki (d) bentlerinde,

örneklendirilen tarzda kötüye kullandığı iddia edilmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki ihlal iddiası

Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını ilgili pazarında faaliyet gösteren WB'nin;

- 70 - dağıtımını yaptıkları filmlerin tüketiciye gösterimi hususunda sinema salonları ile arasında bulunan "dikey anlaşmalar" vasıtasıyla sinemalarca uygulanan bilet ücretlerine değişen şekil ve ölçülerde müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin *"Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi"* şeklindeki (a)

bendinde yasaklanan faaliyetleri gerçekleştirdiği iddia edilmiştir.

- 80 **G. DOSYA EVRELERİ** : Altındağ Belediye Başkanlığı'nın Kurum kayıtlarına 23.10.2003 tarih ve 5151 sayılı giren başvurusu üzerine hazırlanan 18.11.2003 tarihli bilgi notu, Rekabet Kurulu'nun 18.12.2003 tarih ve 03-78 sayılı toplantısında görüşülerek 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

Karar gereği yürütülen önaraştırma sonucunda Kurum raportörlerince düzenlenen 26.3.2004 tarih ve 2003-4-200/Ö.A.-04-K.T. sayılı Önaraştırma Raporu Rekabet Kurulu'nun 1.4.2004 tarih ve 04-23 sayılı toplantısında görüşülerek, 04-23/254-M sayı ile, WB, United International Pictures Filmcilik ve Ticaret Limited Şirketi (UIP) ve Özen Film Filmcilik ve Sinemacılık T.A.Ş. (Özen

07-19/192- 63

90 Film) hakkında soruşturma açılmasına karar vermiştir. Rekabet Kurulu'nun anılan kararı sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 43/2. maddesi uyarınca hakkında soruşturma açılan teşebbüsler ve şikayetçiye soruşturma açıldığına dair bildirim yapılmış ve söz konusu bildirimce cevaben gönderilen ilk yazılı savunmalar alınmıştır.

100 Soruşturma süreci sonunda hazırlanan SR/04-17 sayılı ve 24.8.2004 tarihli soruşturma raporu Kanun'un 45/1. maddesi uyarınca tüm Kurul üyeleri ile ilgili taraflara tebliğ edilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrası gereğince taraflardan 30 gün içinde ikinci yazılı savunmaları talep edilmiştir. Soruşturma raporunun tebliğ edilmesini takiben, hakkında soruşturma yürütülen WB tarafından gönderilen ve 8.10.2004 tarih ve 5606 sayılı intikal eden yazıda, ikinci savunma için 30 gün ek süre talep edilmiş, Kurulu 19.10.2004 tarih ve 0466 sayılı kararıyla ilgili tarafa 15 gün ek süre tanımıştır. İkinci yazılı savunmanın yasal süre içinde, 7.11.2004 tarihinde Kuruma intikal etmesini takiben Soruşturma Heyeti tarafından hazırlanan, ikinci yazılı savunmaya yönelik ek görüş 3.12.2004 tarihinde WB tarafından tebliğ edilmiştir.

110 WB'nin, 8.12.2004 tarihinde Rekabet Kurumu'na gönderdiği yazı ile son yazılı savunmanın hazırlanması için 30 gün ek süre talep edilmiş, söz konusu talebin Kurul'un 9.12.2004 tarih ve 04-78/1141-M sayılı Kararıyla kabul edilmesini takiben WB tarafından hazırlanan "Ek Görüş Cevap" süresi içinde Kuruma intikal etmiştir.

Hakkında soruşturma yürütülen taraflardan WB'nin talebi üzerine Kurul'un 3.2.2005 tarih ve 05-07/78-M sayılı Kararıyla, 23.3.2005 tarihinde sözlü savunma toplantısı yapılmasına karar verilmiş, yapılan sözlü savunma toplantısını takiben Rekabet Kurulu, 24.3.2005 tarih ve 05-18/224-66 sayılı ile nihai kararını vermiştir.

120 Anılan Karar, "Soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu" gerekçesiyle Danıştay 13. Dairesi'nin 14.11.2006 tarih, 2006/873 E. 2006/4332 K.; 2006/977 E. 2006/4333 K., 2006/874 E. 2006/4334 K. sayılı kararları ile iptal edilmiştir. Danıştay Kararları sırasıyla 12.2.2007, 14.2.2007, 14.2.2007 tarihlerinde Kurum tarafından tebliğ edilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 8.3.2007 tarih ve 07-19/192-63 sayılı toplantısında, ilk inceleme ve soruşturmaya ait tüm savunma, ek savunma, sözlü savunma tutanakları, raporlar, Danıştay'ın iptal kararları, tüm dosya münderecatında yer alan bütün bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda dosya konusu karara bağlanmıştır.

130 2.7.2005 tarih ve 5388 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun"un 5. maddesinde yer alan "Soruşturma yapılmasına karar verildiği takdirde Kurul ilgili daire başkanının gözetiminde soruşturmayı yürütecek raportör veya raportörleri belirler." hükmü uyarınca alınan 13.7.2005 tarih, 05-46/667 sayılı Kurul kararının "Soruşturma

140 heyeti Başkanı olarak belirlenmiş bulunan Rekabet Kurulu Üyelerinin, söz konusu dosyalara ilişkin nihai kararın alındığı toplantılara katılmaması gerektiği” hükmünü içeren 3. maddesi doğrultusunda, 2005 yılında görev yapan Kurul yapısının değişmiş olduğu da dikkate alınmıştır. Esasen, o tarihte mevcut soruşturmanın Heyet Başkanlığını yürüten Kurul Üyesi R. Müfit SONBAY, görev süresinin dolması nedeniyle kurul üyeliğinden ayrıldığından nihai karar toplantısında bulunmamıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞLERİ: Raportörler tarafından;

- 150 1. “Türkiye genelinde filmlerin sinemalara yönelik dağıtımı” ilgili pazarında 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde tanımlanan şekilde hakim durumda olan WB’nin;
- dağıtımını yaptığı bazı filmlerden önce gösterilecek fragmanları belirlemek suretiyle ilgili pazardaki hakim durumunu 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin birinci fıkrası ve özellikle de anılan maddenin (c) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığının,
 - sinema salonlarınca uygulanan bilet ücretlerini belirlemek ve/veya denetlemek, bu bedelleri birbirinin rakibi konumundaki sinema salonları arasında eşitlemek şeklinde gerçekleştirdiği eylemler suretiyle bir başka hizmet piyasası olan “filmlerin sinemalarda gösterimi” pazarındaki rekabet koşullarını bozma amaçlı veya bu etkiyi doğurur tarzda, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesi ve özellikle de aynı maddenin (d) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığının,
 - sinema salonları ile arasında bulunan “dikey anlaşmalar” vasıtasıyla sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarını belirlemek ve/veya müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi ve özellikle de aynı maddenin (a) bendinde yasaklanan faaliyetleri gerçekleştirdiğinin

160 tespit edildiği;

bu ihlalleri gerçekleştiren WB’nin 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2003 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirin %10’una kadar para cezası ile cezalandırılması gerektiği,

- 170 2. Ceza miktarı belirlenirken 4054 sayılı Kanun’un 16. maddesinin dördüncü fıkrası gereği ve takdirleri Rekabet Kurulu’nda olmak üzere,
- WB’nin, hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Rekabet Kurulu’nun nihai kararını beklemeden, yaptığı değişiklikler ve düzenlemeler sonucunda ihlale son verdiğinin,
 - WB’nin kendisi ile ilgili soruşturma açılması tebligatını 4054 sayılı Kanun’un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca “ihlale son verilmesine ilişkin görüş yazısı” olarak kabul ettiği ve buna uygun bir biçimde davrandığının,
 - WB’nin soruşturma heyeti ile sürdürdüğü iyi niyetli işbirliği ve Rapor’da yer verilen beyan ve taahhütlerinin,

göz önünde bulundurulması gerektiği,

180 3. 13.7.2005 tarih, 25874 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 5388 sayılı “Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanun”un 2. maddesi ile 4054 sayılı Kanun kapsamında anlaşmaların bildirilmesi yükümlülüğünün kaldırıldığından, bu konuda karar verilmesine gerek bulunmadığı, ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

190 Genel olarak sinema filmi dağıtıcısı teşebbüslerin, sinema salonlarına yönelik dağıtım, DVD ve video dağıtımı ve son olarak televizyonda yayın için dağıtım şeklindeki dört alanda faaliyet gösterdikleri görülmektedir. Bu anlamda sinema filmi eserlerinin ticari amaçlı dağıtım pazarı yukarıda değinilen dört dağıtım şeklini de kapsamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren WB, UIP, Özen Film ve diğer küçük firmaların tamamı da sinema salonlarda gösterime yönelik dağıtım yapmaktadır. Adı geçen üç teşebbüsün yabancı yapımcı firmalar ile aralarındaki sözleşmelerin incelenmesinden WB’nin yapımcı Warner ile sözleşmesinin DVD ve video dağıtımını da kapsadığı, UIP ve Özen Film’in sözleşmelerinin ise sadece “sinema gösterim haklarına” ilişkin olduğu anlaşılmıştır. Televizyonda gösterime yönelik dağıtım her üç teşebbüsün de faaliyet alanında bulunmamaktadır.

200 Filmlerin sinemalarda gösterime yönelik dağıtım pazarında, birinci vizyon ve ikinci vizyon olarak bir ayırım yapılmaktadır. Buna göre, bazı sinema filmleri, özellikle büyük şehirlerde bulunan sinema salonlarında gösterimden kaldırıldıktan sonra, aynı şehirde yer alan başka sinemalarda ikinci kez gösterime sokulmaktadır. Bu tür sinemalar, daha çok gelir seviyesinin düşük olduğu semt ve şehirlerde yer almakta, filmler büyük sinemalarda gösterimden çıkınca kullanılmış kopyaları dağıtıcılardan temin edip aynı filmi kendi sinemalarında gösterime sokmaktadırlar.

210 Böylelikle, birinci vizyon ve ikinci vizyonda gösterime yönelik dağıtım arasında bir ayırım yapıp yapılmaması gerektiği, diğer bir deyişle bunların ayrı ürün pazarları olup olmadığının incelenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

UIP tarafından, bir sinemanın bulunduğu lokasyon, perde sayısı, demografik yapı, filmin karakteristiği ve o sırada vizyona giren veya yakın gelecekte vizyona girecek filmleri dikkate alarak farklı filmleri birinci veya ikinci vizyonda gösterime sokabileceği, aynı sinemanın hem birinci vizyon hem de ikinci vizyon film alabileceği belirtilmektedir.

Diğer taraftan Türkiye’de faaliyet gösteren ve birden fazla sinema salonu işleten bazı büyük sinema zincirleri, sinema salonunun lokasyonu ve hasılat potansiyeline bağlı olarak filmleri birinci veya ikinci vizyonda gösterime alabilmektedir. Yine bir çok sinema işletmecisi filmlerin popülaritesi, yerel halkın beğenisi gibi kriterleri göz önünde bulundurarak bazı filmlerin birinci vizyon diğerlerinin ise ikinci vizyonda gösterime sokulmasını tercih ettiklerini ifade etmektedir.

Bütün bu hususların değerlendirilmesi sonucunda, birinci ve ikinci gösterime yönelik dağıtım arasında, farklı pazarlar olarak değerlendirilmelerini gerektirecek esaslı bir ayırım bulunmadığı, sinemalar için birinci gösterim ve ikinci gösterim arasında ikame olduğundan hareketle ilgili ürün pazarı “filmlerin sinemalarda gösterimi amacıyla dağıtımı” olarak tespit edilmiştir.

230 **I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar**

Soruşturma konusu uygulamaları gerçekleştiren teşebbüsler, film bazında değişmekle beraber, Türkiye genelinde faaliyet gösteren sinema salonlarına yönelik dağıtım yapmaktadır. Ancak sinema salonları ülkemizin tüm şehir merkezlerinde bulunmamakta, söz konusu işletmeler özellikle İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa ve Antalya gibi merkezlerde yoğunlaşmaktadır. Bu bağlamda ilk bakışta örneğin sürekli aktif bir sinema salonunun bulunmadığı Siirt veya Hakkari şehirlerinin ilgili coğrafi pazarda yer almamaları gerektiği düşünülebilir. Ancak halihazırda sinema salonu bulunmayan merkezlerde gelecekte bir sinemanın faaliyete geçmesi halinde Türkiye genelinde geçerli olan rekabet şartları bu teşebbüsler için de geçerli olacaktır. Bir başka deyişle Türkiye genelindeki her hangi bir bölgeyi bir diğerinden filmlerin sinemalarda gösterime yönelik dağıtımı pazarındaki rekabet şartları açısından ayırt edilebilir kılan bir özellik bulunmamaktadır. Bu çerçevede ilgili coğrafi pazar “Türkiye Cumhuriyeti Sınırları” olarak tespit edilmiştir.

I.2. Warner Bros. Film ve Video Sanayi ve Ticaret A.Ş.

WB’nin temel faaliyet alanını yabancı yapımcı firmalar olan Warner ve Columbia şirketlerinin filmlerinin Türkiye pazarında sinema salonlarına dağıtımı oluşturmaktadır. WB ayrıca, Türk yapımı film dağıtımı da yapmaktadır. Adı geçen şirket Türkiye genelindeki yaklaşık 300 sinema salonuna film dağıtımı yapmakta, ancak bu sayı dağıtımı yapılan filme göre değişebilmektedir.

WB’nin %99 hissesini ABD’de kurulmuş Warner Bros Entertainment Inc. şirketi elinde bulundurmaktadır. Şirketin 2003 yılı Türkiye cirosu (.....) YTL, olarak gerçekleşmiştir.

I.3. Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Deliller

I.3.1. WB şirketi yetkilileri ile yapılan görüşmelerde edinilen bilgilere göre WB 2001, 2002 ve 2003 yılları itibarıyla ortalama %(....) pazar payıyla sektördeki en büyük teşebbüstür. WB dağıtımcılık dışında sinema salonu işletmecisi

260 yapmamaktadır. Yapılan görüşmelerde, sinema filmi dağıtım pazarının işleyişi konusunda bilgiler edinilmiştir. Buna göre, dağıtıcı firmaların sinema salonu işletmecileri ile çalışmaları temel olarak “hasılat paylaşımı” (pursantaj) sistemi çerçevesinde yürümekte, bu sistemde, sinema filmlerinden elde edilen rüsum vergisi ve KDV sonrası hasılat sinema salonları ile dağıtıcılar arasında yarı yarıya paylaşılmaktadır. Diğer taraftan, sektörde faaliyet gösteren tüm dağıtıcı firmalar yukarıda açıklanan sistem çerçevesinde hasılatın %50 pay alma esasıyla faaliyet göstermektedir.

1.3.2. Garanti Parası Uygulamasına İlişkin Tespitler

270 Bir takım sinema işletmeleri tarafından, soruşturmaya taraf dağıtıcıların dağıtımını yaptıkları filmler için “garanti parası” adı altında bir maktu bedel talep etmelerinin şikayet konusu yapıldığı görülmüştür. Yapılan yerinde incelemeler kapsamında “garanti parası” uygulamasına ilişkin edinilen belgelere aşağıda yer verilmektedir.

280 **1.3.2.1.** WB ve sektörde faaliyet gösteren diğer teşebbüsler, film sağladıkları sinema salonu işletmecilerinden zaman zaman “garanti parası” olarak tanımlanan bir sabit ücret almaktadır. Yapılan açıklamalara göre bazı sinema salonu işletmecileri, filmlerden elde ettikleri hasılatları kasıtlı olarak düşük göstermekte ya da düşük izleyici sayısı nedeniyle dağıtıcının o filmde beklediği geliri elde edememesine yol açmakta ya da filmlerin kopya, reklam gibi maliyetlerini karşılayamamakta, bu nedenle dağıtıcı firmalar bu tür dağıtıcılardan garanti parası adı altında bir maktu bedel talep etmektedir. Garanti parası alınması, hasılatın %50 pay üzerine anlaşılmasını etkilememektedir.

290 **1.3.2.2.** Yapılan incelemelerde, film dağıtıcılarının sinemalardan talep ettikleri garanti bedellerine ilişkin yazışmalar elde edilmiştir. Örneğin WB tarafından 2003 yılı Eylül ayında İstanbul Büyükçekmece’de bulunan Favori Sinema Merkezi’ne gönderilen faks mesajında 19.12.2003 tarihinde gösterime girecek olan “Lord of the Rings” filminin garanti miktarının 7500 ABD Doları + KDV olarak belirlendiği, filmin minimum gösterim süresinin 4 hafta olduğu yer almaktadır. Aynı faks mesajında “*bu film için uygulanacak bilet fiyatı aynı bölgede oynayan diğer bir sinemadan daha düşük olamayacaktır*” ifadesi yer almaktadır.

1.3.2.3. Sine Ankara Sinemaları’ndan WB’ye gönderilen bir faks mesajında, 25.8.2003 tarihli WB faksında belirtilen “Asmalı Konak” filmi için 8500 ABD Doları+KDV ve “Matrix Revolutions” filmi için 7500 ABD Doları+KDV garanti miktarlarının kabul edildiği belirtilmektedir.

300 **1.3.2.4.** WB tarafından 2003 Temmuz ve Ağustos aylarında New Films/Avcılar, Ereğli Erdemir AKM, İzmit Özdilek, Kırklareli Cine Plaza, Urfa Emek, Edirne Carmen, Adapazarı Abasıyanık, Mersin Cep ve Aksaray Afra sinemalarına gönderilen faks mesajlarında, “Matrix Revolutions” ve “Asmalı Konak” filmleri için talep edilen “garanti parası” miktarları ve gösterim süreleri yer almaktadır. Anılan yazışmaların incelenmesinden WB’nin dağıtım yaptığı tüm sinema salonu

07-19/192- 63

işletmelerinden aynı miktarlarda garanti parası (7500 ABD Doları+KDV, 8500 ABD Doları+KDV) talep ettiği anlaşılmaktadır.

I.3.2.5. WB tarafından 2002 Haziran ayında New Films/Avcılar, Bağcılar Site ve Şişli Atlantis sinemalarına gönderilen faks mesajları ile cevabi yazıların incelenmesinden WB'nin dağıtımını yaptığı "Spider Man 1" filminde aynı miktarda (3500 ABD Doları+KDV) garanti parası talep ettiği anlaşılmaktadır.

310 **I.3.2.6.** WB tarafından 24 ve 28 Temmuz 2003 tarihlerinde Bakırköy 74 ve Bakırköy İncirli sinemalarına gönderilen "Eylül-Ekim 2003 Programları" başlıklı faks mesajlarında dağıtımı planlanan 6 film için talep edilen "garanti parası" ve gösterim süreleri düzenlenmektedir. Faks mesajlarının incelenmesinden garanti parası miktarlarının her iki sinema için de eşit olduğu anlaşılmaktadır. Her iki faks mesajında da sinema salonu işletmeleri dağıtımı yapılan filmleri bir paket halinde almaya zorlanmamaktadır.

320 **I.3.2.7.** WB'nin ilk yazılı savunması ekinde adı geçen firma ile Edirne Carmen, Bayrampaşa Cinebay ve Büyükçekmece Favori sinemaları arasında "Matrix Revolutions" filminin garanti parası miktarında indirim yapılmasına ilişkin yazışma ve fatura örnekleri bulunmaktadır. Yapılan inceleme neticesinde adı geçen film için önceden talep edilen 10.500.000.000 TL. garanti parasının WB tarafından 7.000.000.000 TL'ye indirildiği anlaşılmıştır.

I.3.2.8. WB'nin ilk yazılı savunması ekinde anılan firma ile Bakırköy 74, Bağcılar Site ve Denizli AFM sinemaları arasında "Mustafa Hakkında Herşey" filminin garanti parası miktarında indirim yapılmasına ilişkin yazışma ve fatura örnekleri bulunmaktadır. Yapılan inceleme neticesinde adı geçen film için önceden talep edilen 4.550.000.000 TL. garanti parasının WB tarafından 2.600.000.000 TL.'sine indirildiği anlaşılmıştır.

330 **I.3.2.9.** WB tarafından dağıtımı yapılan "Vizontele Tuuba" filminden talep edilen 8500 ABD Doları garanti parası miktarı ile oluşan sinema salonu hasılatlarının karşılaştırıldığı tabloda Türkiye genelindeki 67 sinema salonu işletmesine ilişkin veriler bulunmaktadır. Anılan tablonun incelenmesinden tüm sinema salonu işletmelerinin hasılat payları ile garanti parası miktarını karşıladıkları anlaşılmaktadır.

I.3.3. WB'nin Bilet Fiyatlarına Müdahale Etmesine İlişkin Tespitler

340 **I.3.3.1.** WB yetkilileri tarafından, sinema filmi bilet ücretlerinin birbirlerine yakın yerlerde ve aynı kalitedeki sinema salonları arasında farklılaşmaması gerektiği ilkesini benimsediklerini, bu yönde bir farklılaşmaya izin vermeleri halinde bizzat kendi elleriyle müşterileri konumunda bulunan sinema salonu işletmecileri arasında haksız rekabete yol açabilecekleri endişesinden hareket ettiklerini bu sebeple geçmişte belirli bazı sinema salonu işletmecilerini bilet fiyatları konusunda uyardıklarını belirtilmiştir.

I.3.3.2. WB firmasının merkezinde ve bir takım sinema işletmelerinde yapılan yerinde incelemelerde, adı geçen firmanın sinemaların uyguladıkları bilet fiyatlarına rekabeti bozucu bir şekilde müdahale ettiğine dair net ifadeler içeren belgelere rastlanmıştır. Buna göre;

350 22.4.2003 tarihinde Batı Sinemaları'ndan WB'ye gönderilen faks mesajında aynen aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

"... Ayrıca 18.4.2003 de belediyeye başvurarak Sine Ankara bilet fiyatlarını sizinde isteğiniz üzerine zamlandırmaya çalıştık ve tam bilet fiyatı 4.000.000 TL, talebe bilet fiyatı 3.500.000 TL, ve halk matinesi bilet fiyatları 3.000.000 TL fiyatlandırılarak 21.04.2003 itibaren geçerli olmak üzere uygulanmaya başlanmıştır."

360 **I.3.3.3.** WB Satış Direktörü Yalçın KÜÇÜKÖZCAN tarafından 10.3.2003 tarihinde Tüze Grup Sinemaları Genel Müdürü Ercüment EKŞİ'ye gönderilen bir faks mesajında, " Ömerçip " ve "Matrix Reloaded" filmlerinde hiçbir indirimli bilet ve promosyon kabul edilmeyeceği belirtilerek, bu filmler için en düşük bilet fiyatının 4.000.000. TL. olabileceği ifade edilmektedir. Söz konusu faks mesajı Tüze Grubu'nun Ankara'da yer alan sinemaları ile ilgili olup, aynı ifadeleri içeren bir diğer faks mesajı da 11.3.2003 tarihinde Tüze Grup Bursa sinemaları programı ile ilgili olarak gönderilmiştir.

I.3.3.4. 3.6.2003 tarihinde Tüze Grup'tan WB'ye gönderilen bir faks mesajında, Sheraton Açık hava Sineması (Ankara) bilet fiyatının 5.000.000 TL olması konusunda Yalçın KÜÇÜKÖZCAN'ın onayı istenmektedir.

370 **I.3.3.5.** 28.4.2003 tarihinde Yalçın KÜÇÜKÖZCAN tarafından Cinevip Grup (Ankara) Genel Müdürü Volkan PEKTAŞ'a gönderilen bir faks mesajında aynen aşağıdaki ifadelere yer verilmektedir:

"Tarafımıza gelen ilanlarınızda 'Haftanın Filmi' uygulamasıyla düşük fiyattan bilet sattığınız görülmektedir. Haftanın filmi gibi uygulamalara karşı değiliz, fakat her türlü tarife dışı indirimli uygulamalar için mutlak surette bizden onay alınması icap etmektedir."

380 **I.3.3.6.** Sine Ankara Sinemaları'ndan WB'ye gönderilen bir faks mesajında adı geçen sinema işletmesinin tam bilet için 5.000.000 TL, öğrenci için ise 4.000.000 TL. şeklindeki bilet ücretlerini Altındağ Belediyesi'ne onaylatabildiği, bunun üzerindeki bilet ücretlerinin Belediye'ce halihazırda kabul edilmediği, bu konudaki encümen kararının beklendiği ifade edilmektedir.

I.3.3.7. WB tarafından Türkiye genelinde film dağıtımı yaptığı sinema salonlarına gönderilen "Önemli" başlıklı faks mesajında, 17.10.2003 tarihinde vizyona giren "Asmalı Konak" filmine ilişkin uyulması gereken şartlar belirtilmektedir. Söz konusu yazıda, filmin gösterildiği aynı bölge ve şehirler içerisinde bilet fiyatlarının diğer sinemalar ile eşit olması gerektiği, kendilerinin kabul ettiği dışında hiç bir indirimli bilet fiyatı ve promosyon kabul edilmeyeceği, filmin ilk iki haftasında hiç

07-19/192- 63

390 bir indirimli gösterim kabul edilmeyeceği yer almakta ve ayrıca toplu gösterim için uygulanacak bilet fiyatının, tam bilet fiyatının maksimum %25 altında ve 4.000.000 TL den az olmaması gerektiği belirtilmektedir.

400 **1.3.3.8.** WB tarafından Türkiye genelinde film dağıtımı yaptığı sinema salonlarına gönderilen faks mesajında 23.1.2003 tarihinde vizyona giren "Vizontele Tuuba" filmine ilişkin uyulması gereken şartlar belirtilmektedir. Yazıda, filmin gösterildiği aynı bölge ve şehirler içerisinde bilet fiyatlarının diğer sinemalarla eşit olması gerektiği, Türkiye genelinde uygulanabilecek en düşük bilet fiyatı 4.000.000 TL, ortalama bilet fiyatının 4.500.000 ise TL'nin altında olmaması gerektiği yer almaktadır. Aynı zamanda, gösterimin ilk iki haftasında indirimli gösterim kabul edilmeyeceğinin bildirildiği yazıda, Warner Bros. tarafından kabul edilmiş tarifelerin dışında hiç bir indirimli bilet fiyatının kabul edilmeyeceğinin de altı çizilmektedir.

410 **1.3.3.9.** WB'nin Türkiye genelinde film dağıtımı yaptığı sinema salonlarına gönderdiği faks mesajında, 5.11.2003 tarihinde gösterime giren "Matrix Revolutions" filmine ilişkin uyulması gereken şartlar belirtilmektedir. Söz konusu yazıda özetle; filmin gösterildiği aynı bölge ve şehirdeki sinema salonlarında bilet fiyatlarının eşit olması ve bilet ücretlerinin WB tarafından onaylanması gerektiği, ayrıca, herhangi bir indirimin veya promosyonun kabul edilmeyeceği ifade edilmektedir.

420 **1.3.3.10.** WB'nin Türkiye genelinde film dağıtımı yaptığı sinema salonlarına gönderdiği faks mesajında 21.12.2001 tarihinde vizyona giren "Lord of the Rings", 11.1.2002 tarihinde vizyona giren "Son" ve 1.2.2002 tarihinde vizyona giren "Harry Potter" filmlerinin gösterim şartları yer almaktadır. Mesajda, söz konusu filmlerin ilk 2 haftalarında mutlaka en büyük salonda oynatılması, ilk iki hafta hiç bir şekilde davetli kabul edilmemesi ve WB'ye bilgi verilmeden hiç bir promosyon çalışması yapılmaması gerektiği belirtilmekte ve yazının devamında "*Özellikle bilet fiyatlarını aşağı çekecek hiç bir çalışma tarafımızdan kabul edilmeyecektir*" ifadesine yer verilmektedir.

430 **1.3.3.11.** 10.3.2003 tarihinde WB Satış Direktörü Yalçın Küçüközcan tarafından Kayseri Kasseria Sineması'na gönderilen faks mesajında, bir süre sonra gösterime girecek bir "Matrix Reloaded" filmi için 7500 ABD Doları + KDV garanti bedeli talep edilmekte, Onay Sineması'nın da filmi aynı şartlarla filmi göstereceği bildirilmekte ve anılan sinemanın bilet fiyatlarının 4.000.000- 5.000.000 TL olacağı bildirilerek Kasseria sinemasının bu şartları kabul etmesi halinde filmi oynatabileceği bildirilmektedir.

1.3.3.12. Akabinde, 14.3.2003 tarihinde, WB Satış Direktörü Yalçın Küçüközcan tarafından Kayseri Onay Sineması'na gönderilen faks mesajında, "Matrix Reloaded" filmi adı geçen sinemanın 7500 ABD Doları+KDV garantili pürsantaj sistemi ile gösterime sokabileceği belirtilmektedir. Devamında Kayseri Kasseria Sineması'nın da aynı şartlarla film gösterebileceğinin bildirildiği yazıda, bilet fiyatlarının 4.000.000 - 5.000.000 TL. olması gerektiği de vurgulanmaktadır.

07-19/192- 63

440 **I.3.3.13.** 11.3.2003 tarihinde WB tarafından Mersin Metro Sineması yetkilisi Mehmet ÜNALAN'a gönderilen faks mesajında gösterime girecek olan "Ömerçip" ve "Matrix Reloaded" filmlerinde hiçbir indirimli bilet ve promosyon kabul edilmeyeceği belirtilerek, bu filmler için en düşük indirimli biletin 4.000.000 TL. olabileceği ifade edilmektedir.

I.3.3.14. 23.2.2004 tarihinde Mersin Beymen Sineması'ndan WB'ye gönderilen faks mesajında adı geçen sinema salonu işletmecisi, "Yüzüklerin Efendisi" filminin hafta içi günlerdeki bilet fiyatlarının 5.000.000 TL, hafta sonları ise öğrenci için 6.000.000 TL, tam bilet için de 7.000.000 TL olarak belirlenmesi konusunda WB yetkililerinin onayını istemektedir. Aynı faks mesajında WB yetkilisinin 24.2.2004 tarihli onayı da yer almaktadır.

450 **I.3.3.15.** 28.3.2003 tarihinde Mersin Metro Sineması yetkilisi Mehmet ÜNALAN tarafından WB'ye gönderilen faks mesajında adı geçen sinema salonunda bilet fiyatlarının tam 6.000.000 TL, öğrenci 5.000.000 TL ve salı-perşembe günleri arasında 4.250.000 TL olarak belirlendiği ifade edilmektedir. Yazının devamında aynen aşağıdaki ifadeler bulunmaktadır:

"Sizden ricam beraber oynadığımız sinemanın rakamlarının bu fiyatlara çekilmesine yardımcı olmanızdır."

460 **I.3.3.16.** 8.10.2003 tarihinde WB tarafından Sine-Ankara Sineması Genel Müdürü Can GÜRER'e gönderilen faks mesajında WB tarafından daha önce bildirilen, filmin gösterildiği aynı bölge ve şehirler içerisinde bilet fiyatlarının diğer sinemalarla eşit olması şartına rağmen, söz konusu sinemanın bilet fiyatlarını 4.000.000 TL. ve 3.500.000 TL olarak belirlediği bildirilmekte ve sinemadan bilet fiyatlarını tekrar düzenlemesi talep edilmektedir.

Bu yazıya sinema işletmesi tarafından verilen cevapta, söz konusu sinemanın yer aldığı semtteki gelir seviyesinin düşük olduğu ve bilet fiyatlarının yüksek seviyelerde tutulmasının müşteri kaybına neden olduğu bildirilmekte, yazının devamında da Ankara'da faaliyet gösteren diğer bir takım sinemaların bilet fiyatlarının da WB tarafından belirlenen fiyattan farklı olduğu vurgulanmaktadır.

470 Son olarak WB tarafından verilen cevapta, en düşük bilet fiyatının tam biletle 6.000.000 TL, indirimli biletle ise 5.000.000 TL. olduğu ifade edilmektedir.

I.3.3.17. 16.1.2004 tarihinde Karabük Yenişehir Sineması yetkilisi Adnan ÇEBİ tarafından WB'ye gönderilen faks mesajında Safranbolu Atamerkez Sineması'nın "Vizontele Tuuba" filmi için bilet fiyatını 2.000.000 TL.'ye indirdiği belirtilerek, bu şartlarda filmi gösterime almalarının mümkün olmadığı belirtilmektedir.

480 16.1.2004 tarihinde yukarıda yer verilen mesaja cevaben WB tarafından gönderilen yazıda, Safranbolu Atamerkez Sineması'nın geçmişte herhangi bir WB filmi biletini 2.000.000 TL. fiyatla satmadığı belirtilerek, devamında söz konusu film için minimum bilet fiyatının 4.500.000 TL. olduğu ve bunun altında bilet fiyatı kabul edilmeyeceği vurgulanmaktadır.

I.3.3.18. 9.3.2004 tarihinde yapılan görüşmede, Sine Ankara sinemasının bir yetkilisi, WB'den aldıkları filmlerin bilet fiyatları, gösterim süreleri, filmlerden önce

07-19/192- 63

gösterime sokulacak reklamlar ve diğer gösterim şartlarının WB tarafından tek taraflı olarak belirlendiğini belirtmiş, bu şartları kabul etmemeleri durumunda söz konusu dağıtıcıdan film temin etmekte zorluk çekebileceklerini, bunun ise faaliyetlerini sonlandırma anlamına geleceğini bildirmiştir.

490 **I.3.3.19.** 15.11.2002 tarihinde WB tarafından Tüze Grup'a gönderilen bir faks mesajında, söz konusu grubun işlettiği Ankara Armada Sinemaları'nda 11-14 Kasım tarihleri arasında tüm seanslarda indirimli fiyat uygulandığı belirtilerek devamında, indirim uygulamaları için WB'den izin alınması gerektiği belirtilmektedir.

I.3.3.20. WB tarafından Tüze Grup'a gönderilen 1.1.2003 tarihli bir faks mesajında, söz konusu grup tarafından yakın zamanda girişilen ve bedava bilet dağıtılan bir promosyondan bahsedilmekte ve hiç bir zaman indirimli bilet satılmaması gerektiği hatırlatılmaktadır.

500 **I.3.3.21.** WB tarafından Tüze Grup'a ve "Yüzüklerin Efendisi: İki Kule" filminin dağıtımını yaptığı diğer sinema salonlarına gönderilen bir faks mesajında bilet fiyatları, toplu indirim ve diğer promosyon çalışmaları, misafir sayıları, ek seanslar, korsan yayınlara karşı güvenlik önlemleri ve filmden önce gösterilecek fragmanlara ilişkin WB'nin uyarı ve şartlarının sağlanmasının yanısıra, adı geçen filmin ilk iki haftasında mutlak surette en büyük salonda gösterilmesi şartı da yer almaktadır.

I.3.3.22. 2.10.2003 tarihinde WB tarafından Bursa'da faaliyet gösteren Megapol, Prestige ve Burç sinemalarına gönderilen "bilet fiyatları" konulu faks mesajında, aynı bölge ve şehir içerisinde bilet fiyatlarının eşit olması gerektiği ve halk günü bilet fiyatının 5.000.000 TL'ye çekilmesi talep edilmektedir.

510 **I.3.3.22.** 29.4.2003 tarihinde WB tarafından Tüze Grup ve "Matrix Reloaded" filminin gösterime girdiği Türkiye genelindeki sinema salonlarına gönderilen faks mesajında en düşük indirimli bilet fiyatının 4.000.000 TL olması talep edilmektedir.

I.3.3.23. AFM tarafından 2002 yılında, sinekolik adı altında, üyelerine standart bilet fiyatlarından daha düşük fiyatlarla film seyretme imkanı sağlayan bir proje başlatılmıştır. Bu proje dahilinde sinekolik adı verilen karta, kart hamili tarafından aylık olarak para yüklenmekte ve bunun karşılığında kart sahibi o ay için istediği sayıda film seyredebilmektedir.

520 AFM'nin konuya ilişkin yazısında "projenin" ilk olarak anılan şirketin Bursa'daki sinemalarında denendiği ve bu sinemaya gelen seyirci sayısında bir artış sağladığı belirtilmektedir. Kart sahipleri ayda 15.000.000 TL ödeyerek istedikleri kadar film seyredebilmekte, bununla birlikte projenin deneme aşamasında kart hamillerinin ayda ortalama 6 kere sinemaya gelmesinden dolayı firma başına ücret yaklaşık 2.000.000 TL olarak gerçekleşmektedir. AFM, bu fiyatın Bursa'daki en ucuz bilet fiyatına eşit olduğunu dağıtıcı firmalara gönderdiği tanıtıcı yazılarda açıklamakta ve miktarın zamanla daha artacağını bildirmektedir. Kartta kullanılan

530 teknoloji sayesinde kart sahibinin hangi zamanda hangi filme gittiği takip edilebilmekte, bu da promosyon çalışmalarında dağıtıcıların en büyük endişesini oluşturan seyircinin hangi dağıtıcıya ait filme gittiği, dolayısıyla hangi dağıtıcının hasıllattan pay alacağını açıklığa kavuşturmuştur. Ancak sinematik sistemi çerçevesinde abone olan müşterilerden tahsil edilen ön ödemelerden dağıtım firmalarına pay aktarılmamakta, sistem uyarınca satılan indirimli biletlerin maliyeti ise dağıtıcı ve sinema arasında paylaşılmaktadır.

AFM ve WB arasında yapılan görüşmeler sonucunda dağıtıcı firma kart uygulamasını kabul etmemiş ve proje hayata geçirilememiştir.

I.3.3.24. 4.6.2004 tarihinde yapılan görüşmede Bakırköy 74 sinemasının bir yetkilisi sinema salonu işletmelerinin dağıtım firmalarına karşı bir pazarlık güçlerinin olmadığını belirterek; filmlerin gösterim süreleri, uygulanan bilet fiyatları ve gösterime ilişkin diğer koşulların dağıtım firmalarınca tespit edildiğini ifade etmiştir.

I.3.4. WB'nin Pirsantaj Arttırma Çabalarıyla İlgili Tespitler

540

I.3.4.1. Raportörler 27.2.2004 tarihinde Beşiktaş Kültür Merkezi Ltd. Şti. (BKM) şirketinde genel müdür Necati AKPINAR ve BKM Film genel koordinatörü Ali Hakan KETE ile görüşmüşlerdir. Edinilen bilgilere göre BKM, "Vizontele Tuuba" filminin dağıtım aşamasında çekim maliyetlerinin çok yüksek olması sebebiyle dağıtıcı firma WB vasıtasıyla sinema salonu işletmeleriyle hasıllattan %52,5 pay alabilmek için anlaşmaya çalışmıştır. WB'den BKM yetkililerine verilen bilgilere göre Türkiye genelindeki salonların büyük çoğunluğu bu talebi kabul etmiş, ancak özellikle kurumsal nitelikte olan diğer sinemaların karşı çıkması sebebiyle uygulamadan vazgeçilmiştir.

550

Adı geçen şirket yetkilileri yapımcı olarak "Vizontele Tuuba" filmini bizzat kendilerinin dağıtmayı düşünmediklerini, çünkü dağıtım işinin ayrı bir iş kolu olduğunu belirterek devamında, "Vizontele Tuuba"nın dağıtım öncesinde WB ve UIP'den teklifler aldıklarını, tekliflerin değerlendirilmesi sonucunda WB ile filmlerinin Türkiye'de sadece sinema salonlarına dağıtım amaçlı münhasır bir anlaşma imzaladıklarını ifade etmişlerdir. BKM yöneticilerine göre, dağıtıcı firmalarca belirlenen minimum gösterim süresi ve filmin gösterimine ilişkin diğer şart/uygulamalar tamamen kendilerinin dışında gerçekleşmekte, bu konularda dağıtıcı firma gerekli gördüğü takdirde yapımcı firmayı bilgilendirmektedir.

560

I.3.4.2. 11.11.2003 tarihinde WB tarafından Cinevip Grup Genel Müdürü Volkan PEKTAŞ'a gönderilen bir faks mesajında, "Vizontele Tuuba" filminde dağıtıcı hissesinin %52.5 olarak belirlendiği ifade edilmektedir. Aynı yazıda, "Vizontele Tuuba" filmi gösterime girmeden önce Türkiye genelinde tüm sinema salonlarına gönderilen WB Genel Müdürü Haluk KAPLANOĞLU imzalı yazıda, söz konusu fikmin yapımcısı BKM şirketinin sinema sektörüne sürekli olarak film üretebilmesi ve potansiyeli yüksek filmlerin desteklenmesi amacı ile "Vizontele Tuuba" filmi

için porsantaj miktarının % 52.5 olarak belirlendiği, belirlenen porsantajı kabul etmeyen sinemalara program yapılmayacağı bildirilmektedir.

570

I.3.5. WB'nin Dağıtımını Yaptığı Filmlerin Yapımcı Firmalarıyla Olan Hukuki İlişkisi

I.3.5.1. WB ile Warner Bros. Distributors LTD (WBD) ve Warner Home Video UK LTD (WHV) arasında 1.1.1991 tarihinde bir "distribütörlük anlaşması" imzalanmıştır. Anılan anlaşmanın 2.a. maddesine göre WBD distribütöre Türkiye (ve Kuzey Kıbrıs) genelinde sinema filmlerinin dağıtımını, lisansının verilmesi ve gösterim haklarından oluşan "sinema haklarını" münhasır olarak vermiştir.

580

Anlaşmanın 2.h. maddesine göre WB'ye, Warner filmlerine ek olarak Disney ve Touchstone tarafından yapımı gerçekleştirilen bazı sinema filmlerine ilişkin olarak sadece "sinema hakları" tanınmıştır. Yine anlaşmanın 2.i maddesi uyarınca Warner Bros.'a Columbia Pictures Inc., Columbia Tri-Star Film Distributors Inc. ve Weintraub Entertainment Group tarafından yapımı gerçekleştirilen bazı seçilmiş sinema filmlerinin sadece "sinema hakları" tanınmıştır.

590

Anlaşmanın "WBD'ye ödenecek Royalteler" başlıklı 6. maddesinde WB tarafından bölge genelinde dağıtım yapılan sinema filmlerinin brüt hasılatlarının Warner ve WB arasında paylaşım esas ve oranları düzenlenmektedir. Buna göre Warner Bros tarafından dağıtım yapılan anlaşma konusu tüm sinema filmlerinin brüt hasılatları birikmiş olarak yıllık temelde hesaplanmaktadır.

600

I.3.5.2. 17.10.2003 tarihinde WB ile sinema filmi yapımcısı ANS şirketi arasında "Asmalı Konak" filminin Türkiye genelindeki "gösterim haklarına" ilişkin bir dağıtım anlaşması imzalanmıştır. Anlaşmanın 3.2 maddesinde "gösterim hakları", Asmalı Konak filminin giriş ücreti alınmak suretiyle sinema salonlarında seyircilere sergilenme hakkı olarak tanımlanmaktadır. Aynı anlaşmanın 7. maddesine göre yapımcı, filmin pazarlama, reklam ve tanıtım masraflarını karşılamaktadır. Anlaşmanın "Warner'ın Ücreti Tablosu" başlıklı B Ekinde toplam brüt sinema hasılatının yapımcı ve dağıtıcı arasında paylaşım esas ve oranları düzenlenmektedir.

I.3.6. WB'nin Hakim Durumda Bulunduğuna Dair Tespitler

610

I.3.6.1. 10.3.2004 tarihinde TÜZE Sinemaları yetkilisiyle görüşme yapılmıştır. Edinilen bilgilere göre söz konusu sinema işletmesi çok sayıda salonu bulunduğundan, büyük film dağıtıcısı firmaların yanı sıra bağımsız film dağıtıcıları ile de çalışabilmektedir. Ancak özellikle Anadolu'da faaliyet gösteren veya bir ya da iki salonu bulunan sinemaların WB veya UIP gibi dağıtıcılar dışındaki firmalar ile çalışmaları mümkün değildir. Şirket yetkilisi bu durumun örneğin, "Vizontele Tuuba" gibi hasılatının iyi olacağı önceden belli olan bir filmi dahi yapımcısı BKM'nin WB aracılığıyla dağıttırmasından, benzer şekilde "Yüzüklerin Efendisi" filminin, dağıtım pazarında faaliyet gösteren ve filmin dağıtım haklarına sahip olan Umut Sanat firması tarafından değil, WB tarafından dağıtılmasından da anlaşılabilirliğini belirtmiştir. Bu sebeple başta WB olmak üzere UIP ve Özen

Film'in piyasadaki güçleri geniş film seçeneklerine ve dolayısıyla kuvvetli bir dağıtım ağına sahip olmalarına dayanmaktadır.

Öte yandan söz konusu yetkili, dağıtıcı firmalarla, hasılatın pay sistemi bazında çalıştıklarını, sinemacı payının bütün filmler ve sinema salonları için dağıtıcı firmalar tarafından %50 olarak belirlendiğini, %50 hasılat paylaşımı uygulamasının sektörde bir gelenek haline geldiğini ifade etmiştir.

620 **I.3.6.2.** 11.3.2004 tarihinde, birden fazla sinema salonu işleten başka bir işletmeciyile görüşme yapılmıştır. Söz konusu yetkili tarafından sunulan bilgilere göre, işlettikleri sinemalarda gösterime giren filmlerin dağıtıcılara göre dağılımı, Türkiye genelindeki pazar payları ile uyumaktadır. Şöyle ki, en çok WB'nin, devamında UIP, Özen Film ve mümkün olan durumlarda diğer küçük dağıtıcıların filmleri gösterilmektedir. Anılan şirket yetkilisi özellikle Warner Bros'un geniş film seçeneklerinin bulunduğunu, son yıllarda Türk yapımcıların da dağıtım için WB ile çalışmaya başladıklarını, bu durumun da, büyük dağıtıcıların güçlerini arttırdığını ifade etmiştir.

630 **I.3.6.3.** 1.6.2004 tarihinde, sinema salonu işletmeciliği ve film dağıtımı sektörlerinde faaliyet gösteren Avşar Film'in bir yetkilisi ile görüşülmüştür. Şirket yetkilisi, dağıtımını yaptıkları filmlerde, gerek gösterim süreleri gerek büyük salon tercihleri gibi konularda sinema salonları ile pazarlık yaptıklarını, bu gibi konularda kendilerinin herhangi bir tek taraflı taleplerinin olamayacağını, olsa da kabul edilmeyeceğini, ancak büyük dağıtıcıların sürekli film akışı sağlayabilmeleri sebebiyle isteklerini kabul ettirebilmelerinin mümkün olduğunu ifade etmiştir. Söz konusu yetkili WB'nin pazar payındaki son yıllardaki artışın, UIP ve Özen Film'in anlaşmalı olduğu yapımcı firmaların daha az sayıda ve düşük nispeten hasılat getiren filmler üretmesine, buna karşın WB'nin film kaynaklarının daha güçlü
640 olmasına bağlamaktadır.

I.3.6.4. 1.3.2004 tarihinde, film dağıtımı ve sinema salonu işletmeciliği alanlarında faaliyet gösteren Umut Sanat firması yetkilileri ile bir görüşme yapılmıştır. Edinilen bilgilere göre söz konusu dağıtıcı, sinema sektörünün yapımcı, dağıtıcı ve sinema salonu işletmeciliği şeklindeki her 3 aşamasında da faaliyet göstermekte, halihazırda sinema salonunu işletmektedir. Adı geçen şirket yetkilileri tarafından, Türkiye dağıtım haklarına sahip oldukları ve çok yüksek hasılat yapan bir filmin dağıtımını, kendilerinin de dağıtım faaliyetleri olmasına rağmen, WB'ye verdikleri ifade edilmiş, genel olarak hasılat beklentisi yüksek
650 olan ticari filmlerin dağıtımında WB veya UIP gibi dağıtım şirketlerini tercih ettikleri dile getirilmiştir.

Sinema yetkilileri tarafından verilen bilgilere göre, bir sinema salonu kompleksinin yılda ortalama 30 filmi gösterime sokması gerekmektedir. Bu da sinema salonu işletmelerinin WB veya UIP gibi geniş film seçeneklerine sahip dağıtıcılarla çalışma zorunluluğunu getirmektedir. Örneğin Umut Sanat'ın tek başına dağıtıcı olarak yılda getirebileceği sınırlı sayıdaki film ile bu ölçüdeki bir talebi karşılaması mümkün olmayacaktır. Şirket yetkililerine göre, dağıtıcı firmalar yıl içerisinde

660 gösterime sokacakları filmleri bir paket olarak ilan etmekte, sinema salonu işletmelerinin ise bu noktada çok fazla pazarlık güçleri bulunmamaktadır. Bunun temel sebebi kurumsallaşmış zincir sinema salonu işletmelerinin henüz ülkemizde yaygın olmamasıdır. Örneğin %50 sinema salonu payı Avrupa ülkelerinde film veya sinema salonu bazında değişebilmekte, ancak ülkemizde alıcı konumundaki sinema salonu işletmecilerinin pazarlık gücü yeterli olmadığından bu konu tartışılmamaktadır.

1.3.7. WB'nin Filmlerin Gösterim Salonları ve Süreleri ile İlgili Taleplerine İlişkin Tespitler

670 **1.3.7.1.** 17.7.2003 tarihinde WB tarafından Tüze Grup sinemalarına gönderilen faks mesajı ve cevabında WB'nin Eylül-Ekim, 2003 tarihlerinde dağıtacağı filmler ile gösterim sürelerine ilişkin yazışmalar bulunmaktadır. Yazıların incelenmesinden Tüze Grubun WB filmlerinin bazılarının gösterimini kabul ettiği ve ilk başta önerilen hafta koşullarının değiştirildiği anlaşılmaktadır.

1.3.7.2. WB'nin ilk yazılı savunması ekinde Antalya Ak-Sin, İstanbul Shop & Miles, Şaşkınbakkal Beko ve Cinevip Grup sinemalarının 2004 Nisan-Haziran haftalık film ve seans programlarına ilişkin bilgiler bulunmaktadır. Buna göre adı geçen sinema salonu işletmeleri aynı salonlarda, farklı dağıtım firmalarından gelen filmleri ayrı seanslar şeklinde gösterime sunabilmektedir.

1.3.8. WB'nin Film Fragman Gösterimleri İle İlgili Taleplerine İlişkin Tespitler

680 **1.3.8.1.** 13.10.2003 tarihinde WB tarafından Türkiye genelinde film dağıtımını yaptığı sinemalara gönderilen yazıda aşağıda yer verilen ifadeler bulunmaktadır:

“Asmalı Konak filmi ile aşağıda belirtilen film fragmanlarını oynamanız sadece gelecek filmlere ait ilgiyi arttırmayacak, ayrıca film çeşitliliğini seyirciye sunarak, son zamanlarda azalan seyirci sayımızı tekrar arttırabilmemiz için en önemli fırsatlardan biri olacaktır.

a) Mutlaka gösterilmesi gereken fragmanlar; “Gizemli Nehir”, “Matrix Revolutions”, “Güneşin Gözyaşları”, “İnşaat”, “Yüzüklerin Efendisi 3”, “Vizontele Tuuba”

690 b) Eğer imkanınız var ise gösterilmesi gereken diğer fragmanlar; “Matchstick Man”, “Swat”, “La Finestra de Fronte”, “Mona Lisa Smile”.

Doğal olarak yukarıda belirtilen filmlerden, programları sinemanız için yapılmamış olanların fragmanlarını oynatmanızı talep etmiyoruz.

(a) Grubunda belirtilen ve sinemanızda programlanan film fragmanlarının oynamaması durumunda, fragmanı oynatılmayan filmin programı kesinlikle sinemanız programından çıkartılacaktır. Söz konusu fragmanların tamamı “Asmalı Konak” filmi göstermiş olduğunuz en büyük salonda ve reklamlardan sonra film başlamadan gösterilmelidir.”

I.3.9. Belediyelerin Sinema Bilet Ücretlerine İlişkin Uygulamaları

I.3.9.1. Sinema salonlarınca uygulanan bilet ücretlerinin belirlenmesi ve uygulanması aşamalarında ilgili belediyelerce yürütülen çalışmalar 3.4.1930 tarih ve 1580 sayılı "Belediye Kanunu"nun¹ 15/3 maddesinin;

710 *"Umumun yiyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine, eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kıraathane, meyhane, han, otel, hamam, sinema, tiyatro, bar, dansing ve emsali yerlerin ve bu mahallerde satılan ve kullanılan şeylerin temizliğine, sıhhiğine ve sağlamlığına dikkat etmek ve kanun ve talimatname mucibinde bu gibi yerlerin işletilmeleri için gece ve gündüz açık kalmalarına ve inzibati sebeplere nazaran zabıtaca verilecek ruhsat üzerine sınıflarına ve tarifelerine göre bunlar için ruhsatname vermek ve açık ve kapalı bulunacağı saatleri mahalli en büyük mülkiye amirinin de muvaffakatı alındıktan sonra tayin eylemek, ücret tarifelerini tanzim ve tasdik etmek,..."*

720 şeklindeki hükmüne dayanmaktadır. Gerek önaraştırma gerekse de soruşturma aşmalarında edinilen bilgilere göre, ülkemiz genelindeki Belediyelerin bazıları 1580 sayılı Kanun'un yukarıda yer verilen maddesinde yer alan hükmü, sinema salonu işletmelerinin ticari karar ve eylemlerinde serbestçe karar verebilmelerini teminen sadece sinema bilet fiyatlarını onaylamak şeklinde uygulamakta, diğer bir kısım Belediyeler ise görev alanlarında bulunan sinema salonu işletmelerinden gelen tarife artışı taleplerine yönelik değerlendirme ve düzenleme yapmaktadır. Ayrıca WB'nin ilk yazılı savunmasında özellikle Ankara ve İzmir'de bulunan bazı ilçe belediyelerinin bölgeleri sınırlarında faaliyet gösteren sinema salonlarınca uygulanan bilet ücretlerine aktif bir biçimde müdahale ettikleri, bu sebeple bu bölgelerde bulunan sinemaların bilet fiyatları konusunda serbest olmadıkları, dolayısıyla WB'nin bilet ücretlerine müdahale etmesinin pratikte anlamlı olmadığı öne sürülmektedir. Bu çerçevede yürütülen soruşturma kapsamında aşağıda yer verilen sorular İstanbul, Ankara ve İzmir'de bulunan bir kısım ilçe belediyelerine gönderilmiştir.

- 1580 sayılı Kanun'un 15/3 maddesindeki hüküm, sinema salonu işletmelerince tarafınıza bildirilen bilet tarifeleri hususunda ne şekilde uygulanmaktadır? Bu bağlamda Belediyenize bildirilen bilet ücreti tarifelerini onaylamak dışında, örneğin söz konusu bedelleri düzenlemek gibi, işlemler yapılmakta mıdır?

- Belediyenizce onaylanan bilet tarifeleri sinema salonu işletmelerinin uygulayabileceği azami ücretleri mi oluşturmaktadır? Buna göre, sinema salonlarının bilet fiyatları konusunda indirim yapabilmeleri mümkün müdür?

¹ Söz konusu kanun, 7.10.2004 tarih ve 5272 sayılı "Belediye Kanunu ile yürürlükten kaldırılmıştır.

07-19/192- 63

740 - Bölgenizde faaliyet gösteren sinema salonu işletmelerinden kendilerine film temin eden dağıtıcı şirketler aleyhine her hangi bir şikayet Belediyenize iletilmiş midir? Özellikle sinema salonu işletmelerinden bilet ücretlerinin arttırılması konusunda dağıtıcı firmalarca kendilerine baskı yapıldığına dönük bir şikayet tarafınıza yapılmış mıdır?

- Bilet tarifeleri ve sinema salonu işletmeleri ile ilgili diğer konularda aynı şehirde görev yapan Belediyeler arasında koordineli bir çalışma yürütülmekte midir?

750 **1.3.9.2.** İstanbul'un Üsküdar, Kadıköy, Beyoğlu, Beşiktaş, Bakırköy ve Şişli Belediyeleri'nden gelen cevabi yazılarda adı geçen ilçe belediyelerinin bilet ücretlerine ilişkin her hangi bir düzenleme yapmadıkları sadece tasdik ettikleri, tasdik edilen bilet ücretlerinin azami bedeller olduğu dolayısıyla sinema salonlarının indirim yapabilecekleri ifade edilmektedir. Ayrıca anılan yazılarda İstanbul'da bulunan diğer belediyeler ile koordineli bir çalışma yürütülmediği, adı geçen belediyelere intikal etmiş her hangi bir şikayet bulunmadığı bilgisi yer almaktadır.

760 **1.3.9.3.** İzmir'de yer alan Karşıyaka, Konak ve Çiğli Belediyeleri'nin cevabi yazılarının incelenmesinden, 4.2.2003 tarihinden itibaren bilet fiyatlarının Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından (TESK'e bağlı İzmir Fotoğrafçılar Odası) tespit edildiği, bu sebeple adı geçen belediyelerin bilet fiyatlarının belirlenmesinde müdahil olmadıkları, dağıtım firmaları hakkında kendilerine intikal etmiş her hangi bir şikayet bulunmadığı anlaşılmaktadır.

1.3.9.4. İzmir'de yer alan Balçova Belediye Başkanlığı'nın cevabi yazısında; sinema salonu işletmelerinin fiyat tarifelerinin belediye encümenince tanzim ve tasdik edildiği, onaylanan bilet ücretlerinin azami bedeller olduğu dolayısıyla sinema salonlarının indirim yapabilecekleri ifade edilmektedir. Ayrıca anılan yazıda İzmir'de bulunan diğer belediyeler ile koordineli bir çalışma yürütülmediği, kendilerine intikal etmiş her hangi bir şikayet bulunmadığı bilgisi yer almaktadır.

770 **1.3.9.5.** Ankara'da yer alan Çankaya Belediyesi'nin cevabi yazısının incelenmesi neticesinde, adı geçen belediyenin ilçe sınırları dahilinde bulunan sinema salonu işletmelerinin uyguladığı bilet ücretlerini tespit ettiği, onaylanan bilet tarifelerinin azami bedeller olduğu ve sinemaların indirim yapabileceği, "halk günü" uygulamasının da bu amaca hizmet ettiği ifade edilmektedir. Cevap yazısının ekinde, Çankaya ilçesi sınırları içerisinde faaliyet gösteren Tüze Grup, Kavaklıdere, Mithatpaşa ve Kızılırmak sinemalarının 9.10.2003 tarihinde tarife artışı talebi ile Belediye'ye yaptıkları başvuru ve buna ilişkin 17.11.2003 tarihli encümen kararı bulunmaktadır.

780 **1.3.9.6.** Ankara'da yer alan Yenimahalle Belediyesi'nin cevap yazısında bilet ücretlerinin ilgili sinemaların talepleri doğrultusunda, belediye encümenince tasdik edildiği, onaylanan fiyat tarifelerinin azami ücretler olduğu, sinemaların bu bedellerin altında satış yapabilecekleri ifade edilmektedir.

I.3.10. Sinemalarla Yapılan Anket Çalışmaları

Soruşturma çerçevesinde, sinema işletmelerinin sorunlarını saptamak amacıyla anket formunda kapsamlı bir bilgi isteme yazısı hazırlanarak Türkiye'nin birçok ilindeki sinema salonlarına gönderilmiştir. Ankette, münhasırlık, bilet fiyatları, gösterim süresi, garanti parası ve sinema salonlarının ticari riskleri başlıkları altında sorular sorulmuştur.

I.3.10.1. AFM Sinemaları'nın cevabi yazısı:

790 AFM sinemaları, birçok ilde toplam 72 salon ve 12.100 koltukla faaliyet gösteren Türkiye'nin en önemli kurumsal sinema zincirlerinden biridir. AFM Soruşturma Heyeti tarafından gönderilen ankete cevaben 10 sayfalık, "Türkiye Sinema Endüstrisinde Rekabetin Korunması ile İlgili Rapor" başlıklı bir rapor hazırlayıp Kuruma intikal ettirmiştir. Anılan raporda özetle aşağıda yer verilen hususlar aktarılmaktadır.

- Dağıtıcılar, uygulanmak istenen bir takım promosyon faaliyetlerine, indirim kampanyalarına ve toplu gösterimlerden indirim uygulanmasına izin vermemektedir.

800 - Garanti paralarının belirlenmesinde filmin kopya ve diğer maliyetlerinden ziyade, beklenen gelir unsuru dikkate alınmaktadır. Bir sinemadan garanti parası talep edildiği durumlarda bile, sinemanın bilet fiyatına ve seans sayısına karşılabilmektedir. Hasılat pek çok durumda garanti paralarının altında kalmakta ve sinema işletmecisi zarar etmektedir.

- Sinema işletmeciliği riskli bir iş alanıdır. AFM bazı sinemalarında koltuk başına 1000 ABD Doları yatırım yapmış olup, zaman zaman gelirlerin bu yatırımı çıkaramaması nedeniyle zarar edilmektedir.

- Dağıtıcı firmalarca, AFM'nin Anadolu'da büyüme stratejileri karşısında, sizin büyümenize izin vermektense alternatiflerimizin oluşmasını tercih ederiz rakiplerinize destek vereceğiz denilmektedir.

I.3.10.2. Mars Entertainment Group (Cinebonus Sinemaları)

810 Anılan şirketin yetkilileri tarafından şu hususlar dile getirilmiştir:

- Zaman zaman film dağıtıcıları bilet fiyatlarının belirli bir seviyenin altına düşmemesi için yazılar göndermekle birlikte, istenen bilet fiyatları Cinebonus tarafından uygulanan fiyatların zaten altında kalmaktadır.

- Dağıtıcılar genel olarak haber verilmesi kaydıyla promosyon faaliyetlerine izin vermektedirler.

I.3.10.3. Odeon Cineplex

820 WB, geçmişte toplu satış ve promosyon fiyatlarına müdahale etmiş ve asgari dağıtıcı hissesi talep etme veya film vermeme tehdidinde bulunmuştur. Odeon'un Gima T.A.Ş. ile yaptığı ve asgari 5000 bilet satışını kapsayan mutabakat çerçevesinde satılan indirimli toplu satış WB tarafından kabul edilmemiştir. Yine Card Finans müşterilerine yönelik indirimli bilet satışları da WB tarafından reddedilmiştir.

I.3.10.4. Tepe Cinemaxx

830 Tepe Cinemaxx'ın bilet fiyatlarının zaten şehir ortalamasının üstünde olması nedeniyle dağıtıcılar tarafından bu konuda bir baskı uygulanmamıştır. Ancak hayata geçirilmek istenen bir takım indirimler dağıtıcı firmalar tarafından kabul edilmemektedir. Promosyon faaliyetleri gündeme geldiğinde, dağıtıcılar tarafından, sinemanın payından indirim yapması talep edilmektedir.

Film sektöründe riski yapımcılar ve sinema salonları üstlenmektedir. Yapımcılar büyük paralar harcayarak ürettikleri filmlerin başarılı olmaması, sinema salonları ise sabit giderlerini bile karşılayacak derecede iş yapamamak riskleriyle karşı karşıyadırlar. Tepe Cinemaxx modern bir sinema kompleksinde koltuk başına yapım maliyetlerinin 1500-2000 ABD Doları'na ulaştığını ifade etmektedir.

I.3.10.5. Anket ile İlgili Genel Değerlendirme.

840 Anket toplam 33 sinema işletmecisi tarafından yanıtlanmıştır. İlk olarak, sadece 6 sinema, bir dağıtıcı ile münhasır olarak çalıştığını ifade etmiştir. Bunlardan 5'i WB ile, 1'i ise Özen Film ile münhasır olarak çalışmış veya çalışmaktadır.

Genel olarak kurumsal sinemaların dağıtıcıların uygulamalarından daha fazla şikayetçi oldukları görülmektedir. Bir çok kurumsal sinemacı, dağıtıcıların minimum gösterim süresi ile ilgili taleplerinden şikayetçi olduklarını bildirmekte, küçük salonlar arasında ise bu tür şikayetleri olanların oranının daha az olduğu dikkat çekmektedir.

Ankete cevap veren 33 sinema içerisinde 11 tanesi dağıtıcılar tarafından bilet fiyatlarına müdahale edildiğini, 2 tanesi promosyon faaliyetlerine dağıtıcılar tarafından izin verilmediğini, 13'ü ise izin almak kaydıyla promosyon faaliyetlerine sınırlı da olsa izin verildiğini aktarmaktadır

850 Sinema işletmelerinin en fazla şikayet ettikleri konulardan birisi olan asgari gösterim süreleri ile ilgili olarak 13 sinema işletmecisi dağıtıcılarla pazarlık edemediklerini, 6 tanesi seans azaltamadıklarını, 3 tanesi de sadece aynı dağıtıcının başka filmleri ile birleştirilmek üzere seans azaltabildiklerini bildirmektedir. Yazıya cevap veren sinemalardan 15'i filmleri birinci vizyon olarak aldıklarını, 9'u hem birinci hem ikinci vizyon aldıklarını 6'sı ise hiç bir zaman birinci vizyon almadıklarını ifade etmişler, diğerleri bu soruya cevap vermemişlerdir.

07-19/192- 63

860 Ankete katılan sinemalardan 18'i hiç bir zaman garanti parası ödemediklerini, 6'sı zaman zaman ödemek durumunda kaldıklarını, 5'i ise her zaman garanti parası ödemek durumunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. 8 sinema, garanti parası uygulamasında ayrımcılık ve haksızlık yapıldığını ileri sürmektedir.

I.4. Savunmalar

I.4.1. WB'nin Savunması

WB tarafından soruşturma süresince yapılan savunmalar ve getirilen açıklamalar aşağıdaki gibidir:

I.4.1.1. WB'nin İlgili Pazarda Hakim Durumda Olmadığı

870 WB vekilleri tarafından, geçmiş 3 yılın pazar paylarını göz önüne alınarak hakim durum değerlendirilmesi yapılmasının yanıltıcı olacağı zira sektörün yapısı gereği pazar payı düşük olan örneğin UIP gibi bir firmanın ilerde iyi filmler getirerek pazar payını yüksek oranda arttırabileceği, bu nedenle Warner Bros.'un pazar payının azalabileceği bildirilmektedir. WB tarafından, pazardaki belirsizliklere kaynak olarak iki önemli etken öne sürülmektedir.

Bunlardan ilki, filmlerin seyirci potansiyellerinin belirsiz olması, bunun da dağıtıcıların gelecekteki performansları konusunda belirsizlik yaratmasıdır. Diğer bir deyişle bugün getirdiği filmlerin gişe başarısı nedeniyle yüksek pazar payına sahip bir firma, ileride filmlerinin başarısızlığı nedeniyle pazar payını kaybedebilir.

880 WB'ye göre, pazar paylarının hakim durumun ispatına ilişkin kullanılmamasına ilişkin diğer neden, bu şirketin pazar payının önemli bir bölümünün bağımsız ve yerli yapımcıların filmlerinin dağıtılmasından kaynaklanmasıdır.

890 Savunmada verilen bilgilere göre, bu tür yapımlar, WB'nin pazar payının yarısından fazlasını oluşturmaktadır. Diğer bir deyişle, şirketin ABD'deki sağlayıcılarından sürekli olarak temin ettiği ve Türkiye'deki ticari faaliyetlerinin devamını sağlayan filmler kadar, diğer kaynaklardan sağlanan ve ileride de sağlanabileceği kesin olmayan filmler de, WB'nin Türkiye faaliyetlerinde önemli yer tutmaktadır. Bu tür filmler ise, yapımcılar tarafından girilen ihale süreçleri aracılığıyla dağıtıcılara verilmektedir. WB'ye göre, rekabetin pazar içinde değil, pazar için olduğu ihale pazarlarında belli bir zamanda tespit edilmiş olan pazar payları ilgili teşebbüsün pazar gücüne ilişkin önemli bir gösterge olamaz; zira bu pazar payı anılan şirketin ilerdeki ihalelerdeki başarı ihtimaline ilişkin herhangi bir gösterge oluşturmamaktadır. Örneğin UIP de, ilerde bağımsız ve yerli yapımcıların filmlerinin dağıtım hakkını alıp bunlara dayalı olarak pazar payını yükseltebilir. WB ayrıca kendisinin pazar payının UIP'den yüksek olmasının yanıltıcı olduğunu, zira UIP'nin dağıtım anlaşması olan yapımcı firmaların WB'nin anlaşmalı olduğu şirketlerden daha fazla film ürettiğini, bunun ise WB'nin yerli yapımcıların filmlerine önem veren stratejisinin bir sonucu olduğunu vurgulamaktadır.

07-19/192- 63

900 WB'ye göre WB'nin dağıtım ağı 6 kişilik bir personelden oluşmakta olup başka herhangi bir potansiyel dağıtıcının da dağıtım ağı kurmak için büyük bir yatırım yapmaya ihtiyacı bulunmamaktadır.

Savunmada ifade edilen bir diğer nokta da, pazara giriş yapmak isteyen bir dağıtıcının, yurtdışından, büyük yapımcılardan dağıtım hakkı almaksızın sadece bağımsız/yerli yapımcıların filmlerin kullanarak yüksek pazar paylarına ulaşabileceği ve bu nedenle pazara girişin sanıldığı kadar zor olmadığıdır.

910 WB tarafından verilen bilgilere göre sinema gösterimi pazarında en önemli teşebbüslerden biri durumundaki AFM, Plato isimli bir teşebbüs, "Vizontele" ile "Vizontele Tuuba"nın yapımcısı BKM ve medya pazarlama şirketi olan Enerji bir araya gelerek Kenda adında bir film dağıtım şirketi kurmuşlardır. WB, Kenda'nın kurucularının Türk sinema pazarını iyi bilmeleri nedeniyle önemi bir rakip olduklarını ve bu yeni firmanın pazara girmesinin potansiyel rekabetin yüksek olduğunu gösterdiğini ifade etmektedir.

Son olarak WB, "Vizontele Tuuba" filmi için hasılat payını %50'den %52,5'e çıkarmak istemesine rağmen sinema işletmelerinin baskısı nedeniyle başarılı olamamasını, pazarda diğer teşebbüslerden bağımsız olarak hareket etmediğinin ve hakim durumda bulunmadığının kanıtı olarak sunmaktadır.

1.4.1.2. Gelir Paylaşımı Sistemi Gereği WB'nin Bilet Fiyatlarını Takip Etmesinin Haklı Gerekçelere Dayandığı

920 WB, gelir paylaşımı sisteminin, film dağıtım pazarında olduğu gibi riskin paylaşılması gereken durumlarda yaygın olarak kullanılan bir sistem olduğunu, dağıtıcıların gelirlerinin bilet fiyatlarına bağlı olmasının haklı olarak bilet fiyatlarına "etki" edilmesine neden olduğunu vurgulamakta, zaten Belediyelerin 1580 sayılı Belediyeler Kanunu'na dayanarak bilet fiyatlarına müdahale ettiğini, bu nedenle salonların kendi bilet fiyatlarını belirlemede gerçekten de serbest olmadıklarını belirtmektedir. WB, diğer pazarlarda perakendecilerin karşılıklı olarak yapılmış bir anlaşmanın bulunmadığı hallerde, ürünün dağıtıcısına ödenecek olan bedelin azalmasına yol açacak şekilde fiyat indirimine gidemeyeceğini, dağıtıcı gelirlerinin bilet fiyatlarına bağlı olması nedeniyle sinemaların dağıtıcılara danışmadan fiyat indirimi yapmalarının kabul edilemez olduğunu ileri sürmektedir.

930 Ayrıca, bir sinema işletmesinin, bilet fiyatlarını düşürmek suretiyle izleyici sayısını arttırarak bilet dışındaki gelirlerini, örneğin büfe gelirlerini arttırabileceğinin ancak bu artan gelirlerden dağıtıcının herhangi bir yarar görmeyeceğinin belirtildiği savunmada film dağıtıcılarının salonların uyguladıkları fiyatlar konusunda fikirlerini bildirme ve fiyatlara etki etmelerinin, promosyon faaliyetlerine karışmalarının sektörün kendine özgü yapısı nedeniyle gerekli olan uygulamalar olduğu aktarılmaktadır.

Savunmada değinilen diğer bir konu, dağıtıcı ile sinema salonu arasındaki ilişkinin özünde bir fikri mülkiyet lisansı olduğu, film dağıtıcılarının film üzerindeki

940 hukuki haklarının devam ettiği, bu çerçevede dağıtımçı-sinemacı ilişkisinin klasik anlamda bir dikey ilişki teşkil etmediğidir. Buna göre filmlerin gösterim haklarının sinema salonlarına verilmesi sinema salonlarına herhangi bir risk yüklememekte ve film dağıtıcılarının fikri mülkiyet lisansı gereğince salonların uyguladıkları bilet fiyatlarını takip etmelerinin haklı gerekçeleri bulunmaktadır.

I.4.1.3. Bilet fiyatlarındaki farklılaşmanın “yeniden satış fiyatı belirlenmesi” iddiasına uymadığı

950 WB, sinema salonları ile yapılan yazışmaların aslında bilet fiyatlarına bir etkisi olmadığını göstermek maksadıyla, bir ekonomi danışmanlık şirketi yardımıyla bir çalışma hazırlatmıştır. Çalışmada “Matrix Reloaded”, “Asmalı Konak” ve “Vizontele Tuuba” filmleri için uygulanmış bilet fiyatları ile bahsi geçen yazışmalarda WB tarafından teklif edilen bilet fiyatları bütün sinema salonları açısından karşılaştırılmıştır. WB bu çalışmanın sonuçlarından hareketle, 94 vakanın sadece 5’inde sinema işletmecilerinin yazışmalardaki fiyat paralelinde fiyatlandırma yaptıkları sonucuna ulaşmaktadır. Bu 5 durumda da sinema salonlarının kendi çıkarları çerçevesinde hareket ederek fiyat belirlediklerini savunmaktadır.

I.5. Deliller ve Savunmaların Değerlendirilmesi

I.5.1. WB’nin İlgili Pazardaki Konumunun Değerlendirilmesi

960 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde “Hakim Durum”; “*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*” olarak tanımlanmaktadır. WB’nin ilgili pazarda hakim durumda olduğunun tespitinde kullanılan niceliksel ve niteliksel ölçütler ile bu yöndeki savunmaların değerlendirilmesi aşağıda yer almaktadır.

I.5.1.1. Warner Bros’un İlgili Pazardaki Payı

970 Bir teşebbüsün hakim durumunun değerlendirilmesinde kullanılan kriterlerden başlıcası pazar payıdır. Soruşturma sırasında ilgili pazarda faaliyet gösteren firmaların 2000 yılından 2003 yılına kadarki pazar payları incelenmiştir. WB, 2000 yılında sahip olduğu yaklaşık % (...)’luk pazar payını, sonraki 4 yıl boyunca istikrarlı bir şekilde arttırarak nihayet 2003 yılında % (...)’lık pazar payına ulaşmıştır. Aynı dönemde UIP’nin ve Özen Film’in payları sürekli olarak azalmış, ayrıca bağımsız tabir edilen küçük dağıtıcı firmaların toplam payı .% (...)’den % (...)’e gerilemiştir.

2004 yılında da WB, diğer birçok önemli Türk filminin olduğu gibi “GORA” filminin de dağıtıcılığını üstlenmiş ve pazar payını daha da arttıracığının sinyalini vermiştir. WB’nin pazar payındaki bu istikrar, potansiyel rekabet olduğu savunmasıyla çelişmektedir. Kaldı ki, potansiyel rakipler bir yana, gerçek bir rakip olan Umut Sanat firması bile “Yüzüklerin Efendisi” gibi iddialı bir filmi WB aracılığıyla dağıtmıştır.

980 Diğer taraftan, en çok hasılat yapan ilk 20 fimin gerek dağıtım şirketleri gerekse de sinema salonu işletmeleri açısından ayrı bir önemi bulunmaktadır. Zira sektörde faaliyet gösteren teşebbüslerin yetkililerinden edinilen bilgilere göre, sinema salonları bir yıl içerisinde gösterime sundukları filmlerin bazılarında salonun kira, ücret, elektrik gibi giderlerinin film hasılatları ile karşılanamamasından dolayı zarar edebilmektedir. Ayrıca bazı sinema salonları filmleri ancak dağıtıcı firmalara önceden ödedikleri “garanti paraları” karşılığında temin edebilmekte, böylelikle sinema salonunun önceden ödediği parayı hasılattan çıkartamama riski oluşmaktadır. Bu sebeplerle yüksek hasılat yapan filmlerdeki pazar payları, dağıtıcı firmaların, sinema salonları nezdindeki gerçek pazar güçlerini yansıtmaktadır. WB, UIP ve Özen Film’in en çok hasılat yapan ilk 990 20 film alt kategorisindeki pazar payları 2002 ve 2003 yıllarında sırasıyla % (...)- % (...), % (...-...) ve % (...)- % (...) şeklinde gerçekleşmiş olup WB’nin söz konusu filmler için rakiplerinden genel pazar paylarına göre daha da büyük farklarla önde olduğu görülmektedir.

WB’nin savunmalarında sinema filmi dağıtım sektöründeki “hakim durum” analizlerinde geçmiş dönemlerde ulaşılan pazar paylarının belirleyici olamayacağı iddia edilmiştir. Buna göre halihazırda filmlerin gişe başarısı nedeniyle yüksek pazar payına sahip bir firma, ileride filmlerinin başarısızlığı nedeniyle pazar payını kaybedebilir. Bu yönde getirilen açıklama ve savunmalara katılmak mümkün değildir. “Hakim durum” tespiti geleceğe dönük bir öngörü değil, ilgili pazardaki bir teşebbüsün halihazırdaki konumunu 4054 sayılı 1000 Kanun’un 3. maddesinde getirilen tanım çerçevesinde tespit edilmesidir. Dolayısıyla, esas olan WB’nin ilgili pazarda rekabetin sınırlandığı ve/veya etkilendiği dönemdeki durumudur.

Sinemalara yönelik film dağıtım pazar paylarının incelenmesinden WB’nin rakiplerinden, sahip olduğu yüksek paylar ve özellikle de bu payları düzenli ve kesintisiz olarak arttırması sebebiyle, farklı bir konuma sahip olduğu anlaşılmıştır. Bir teşebbüsün faaliyette bulunduğu piyasada önemli ölçüde pazar gücüne sahip olması bu pazarda sahip olduğu yüksek ve sürekli paylar ile yakından ilişkilidir. Ayrıca WB’nin en yakın rakibi UIP ile arasında oluşan ve yıllara göre artan pazar payı farkı (2003 yılında %) ile en çok hasılat yapan ilk 20 filmde sahip olduğu 1010 %’lik pay, adı geçen teşebbüsün ilgili pazarda sahip olduğu güçlü konumu desteklemektedir.

I.5.1.2. İlgili Pazarın Yapısı ve Pazara Giriş Engelleri

Hakim durum incelemesi açısından, WB’nin ilgili pazarda sahip olduğu yüksek paylar anılan teşebbüsün “hakim durumda” olduğunun tespitinde yeterli değildir; aynı zamanda pazardaki giriş engellerinin incelenmesi ve piyasada halihazırda lider konumunda bulunan WB’nin potansiyel rekabet baskısı ile karşı karşıya bulunup bulunmadığının araştırılması gerekmektedir.

1020 Genel olarak sinema filmi eserlerinin ticari amaçlı dağıtım ve bu pazarın alt segmenti olan filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtım ilgili ürün

1030 pazarına yeni teşebbüslerin girişini engelleyen veya zorlaştıran yasal engeller bulunmamaktadır. Film ithalatçısı olarak faaliyete geçmek isteyen bir teşebbüs T.C. Turizm ve Kültür Bakanlığı'ndan ithalatçı belgesi almalıdır. Bunun dışında WB'nin savunmalarında da belirtildiği gibi, yeni bir dağıtım firması kurmak büyük sabit yatırım gerektiren bir işlem değildir. Ancak burada değinildiği şekliyle yeni girişlerde mevzuata ve sermaye yatırımlarına dayanan giriş engellerinin bulunmaması, ilgili pazara giriş engelleri olmadığı anlamına gelmemektedir. Şöyle ki pazarda halihazırda faaliyet gösteren WB, UIP ve Özen Film'in yabancı yapımçı firmalar Warner, Columbia, Universal, Paramount ve Fox ile ürünlerinin dağıtımını amaçlı distribütörlük anlaşmaları bulunmaktadır. WB ve UIP bizzat anılan ilk dört çokuluslu film yapımçı ve dağıtıcısı firmanın Türkiye'deki yerel şubeleridir.

Dünya genelinde sinema filmi temin edilebilecek stüdyo sayısının -özellikle de hasılat beklentisi yüksek filmler için- sınırlı olduğu gerçeğinden hareketle dağıtım pazarına yeni girecek bir teşebbüsün sadece Türkiye'de değil her hangi bir ülkede pazara girebilmesi kolay değildir. Bu tespit son yıllarda pazarda sadece bir yeni teşebbüsün faaliyete başlaması gerçeği ve üç büyük dağıtıcının sahip olduğu yaklaşık % 99'luk pay ile de desteklenmektedir.

1040 Bu noktada yabancı film kaynakları dışındaki tek alternatif olan Türk filmlerinin durumu önem kazanmaktadır. Özellikle de son yıllarda, Türk yapımcıların filmlerinin büyük talep görmesi, yerli sinema filmlerinin en çok hasılatı yapmasına sebep olmakta, bu da ilgili pazardaki payları belirleyen asıl etken olarak ortaya çıkmaktadır. Bu çıkarımdan hareketle pazara yeni giren bir teşebbüsün Türk yapımcılar ile anlaşabileceği ve piyasada başarılı biçimde faaliyet gösterebileceği düşünülebilir. Ancak günümüze kadarki uygulama bu yönde bir yorumu desteklememektedir. Zira Warner Bros, örneğin "Vizontele Tuuba" filmi gibi hasılat potansiyeli yüksek filmlerin dağıtımını sürekli olarak yapmakta ve pazar payını geliştirmektedir.

1050 Yine "Yüzüklerin Efendisi" serisinin ithalatçısı ve aynı zamanda kendisi de dağıtıcı olan Umut Sanat şirketinin yetkililerinin verdiği bilgilere göre, sinema salonu işletmelerinin geniş film seçeneklerine sahip dağıtıcılar ile çalışmaları zorunludur. Örneğin Umut Sanat'ın bir sezonda getirebileceği sınırlı sayıda film ile bu ölçüde talebi karşılaması mümkün değildir. Ayrıca başka sinema işletmesi yetkilileri tarafından da sinema salonlarının, özellikle geniş film seçeneklerinin bulunması ve sürekli film akışını sağlayabilmeleri sebebiyle, başta Warner Bros.. olmak üzere büyük dağıtıcılar ile çalışmaya zorunlu oldukları ifade edilmiştir.

1060 WB'nin film dağıtım pazarındaki hakim durumu ile dağıtım haklarını almak konusundaki başarısı arasında gerçekten de bir ilişki olabilir. Fakat bu ilişki, savunmada iddia edildiği gibi dağıtım haklarını alma konusundaki başarının dağıtım pazarındaki gücü açıklaması şeklinde değildir. Tam tersine, WB'nin dağıtım pazarındaki hakim durumu, film dağıtım haklarını elde etmesinde bir avantaj yaratmaktadır. Nitekim Türk film yapımcılarının filmlerinin dağıtım hakkı

için WB'yi tercih etmelerinin başlıca sebeplerinden birisi bu firmanın dağıtım pazarında sahip olduğu pazar payı ve geniş dağıtım ağıdır.

1070 WB, sinema işletmelerinin toplam gösterimlerinde diğer dağıtıcılara göre oldukça yüksek bir paya sahip olduğu için dağıtımını yaptığı her film için geniş gösterim süreleri alabilmekte, bu da Türk filmlerinin dağıtıcılığını almasını kolaylaştırmaktadır. Diğer bir deyişle, WB üst pazarda da dağıtım pazarındaki hakim durumundan kaynaklanan bir pazar gücüne sahip olmakta ve böylelikle Türk filmlerinin dağıtıcılığını üstlenmek konusunda elde ettiği avantajı diğer dağıtıcılara karşı kullanmaktadır. Nitekim ikinci savunmada da verilen bilgilere göre 2001-2003 yılların kümülatif verilerinde WB'nin yerli/bağımsız filmlerden kaynaklanan payı yaklaşık %(...) iken en yakın rakibi UIP ve Özenfilm'in toplam yaklaşık %(...)’dir.

1080 Diğer taraftan ikinci savunmada da belirtildiği üzere Türkiye’de az sayıdaki sinema perdesinde, büyük dağıtıcılardan fırsat bulup film göstermek yeni bir dağıtıcı için oldukça zor hatta imkansız olabilir. Hem dağıtım yapılacak film bulmanın, hem de dağıtılan filmler için salon bulmanın zorluğu pazarda bu üst ve alt pazarlardan kaynaklanan bir kapama etkisi yaratmakta, bu da pazara girişleri zorlaştırmaktadır.

1090 WB'nin savunmalarında kurulduğu belirtilen “Kenda” isimli şirketin ticari faaliyetlerinin boyutlarının ne olacağı, ne kadar pazar payına sahip olacağı, diğer dağıtıcılara ve özellikle WB'ye rakip olup olamayacağı, WB'nin hakim durumunu zayıflatıp zayıflatmayacağı konusunda herhangi bir öngörü yapmak mümkün değildir. Bu nedenle Kenda'nın kuruluşunun WB'nin pazardaki konumunu zayıflatacağı iddiasını herhangi sağlam dayanağa bağlamak olanaklı değildir. Unutulmaması gereken bir husus New Films dağıtım şirketinin de pazara iddialı olarak giriş yaptığı, ancak izleyen dönemde başarılı olamadığıdır. Bu sebeple dağıtım şirketi kurarak pazara girmenin görece kolay olması, piyasada ticari faaliyetlerin başarılı sürdürüleceğinin göstergesi değildir. Zaten dağıtım pazarının aşırı yoğunlaşmış yapısı bu gerçeğin kanıtıdır.

1.5.1.3. “Hakim Durum” Tespitinde Değerlendirilen Fonksiyonel Kriterler

1100 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde “hakim durum”; “*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*” olarak tanımlanmıştır. Dolayısıyla “hakim durum” tespitinde ilgili işletmenin alıcı ve rakiplerinin ifadelerinin, ayrıca hakim durumda olduğu düşünülen teşebbüsün gerçekleştirdiği bazı faaliyetlerin de incelenmesi gerekmektedir.

WB'nin ilgili pazarda sahip olduğu gücü gösteren önemli kanıtlardan biri bazı sinema salonlarının münhasır olarak WB ile çalışarak ticari faaliyetlerini devam ettirebilmeleri, buna karşın hemen hemen yok denecek kadar sinemanın diğer dağıtıcılara münhasır olarak çalışmayı tercih etmesidir. Ankete katılan

1110 sinemalardan, başta Beyoğlu/Emek ve Kadıköy/Süreyya sinemaları olmak üzere 4 tanesi sadece WB ile çalışmakta, buna karşın UIP ile münhasır çalışan bir sinema bulunmamaktadır. Özen Film ile münhasır çalışan Trabzon Saray Sineması da önce WB ile münhasır çalışmak istemiş, fakat WB'nin Trabzon'da faaliyet gösteren diğer sinema olan Royal Sineması'nı tercih etmesi sonucunda Özen Film ile çalışmak durumunda kalmıştır. Görüldüğü üzere WB tarafından dağıtımı yapılan filmlerin diğer dağıtıcılarına göre hem sayı hem de gelir açısından üstün olması, sinema işletmecilerini sürekli olarak film temin edebilmek amacıyla WB'ye yönlendirmektedir.

1120 WB'nin pazardaki hakim durumunu gösteren başka bir kanıt da garanti parası miktarlarıdır. Gerçekten de WB benzer nitelikte filmler için diğer dağıtıcılara göre sinemalardan daha fazla garanti parası talep edebilmektedir. Örneğin UIP dağıtımını üstlendiği "Neredesin Firuze" filmi için sinemalardan 6000 ABD Doları garanti parası talep ederken, WB benzer seyirci potansiyeline sahip "Asmalı Konak" filmin için 8500 ABD Doları garanti parası talep edebilmektedir. Diğer bir deyişle WB, rakiplerinin belirledikleri garanti bedellerinden etkilenmeden, rakipleriyle benzer nitelikte ve benzer hasılat potansiyeline sahip filmler için daha yüksek garanti bedeli belirleyebilmekte, bu da söz konusu şirketin 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesindeki "hakim durum" tanımında yer alan, "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücünü*" haiz olduğunu göstermektedir.

1130 Diğer taraftan WB, önemli Türk filmlerinin dağıtımı konusunda diğer dağıtıcılardan daha önde gelmektedir. WB'nin 2003 yılı içinde elde ettiği %(...)’lık pazar payının %(...)’si Türk filmlerinden kaynaklanmakta, UIP ve Özen Film için ise bu oran toplamda %(...)’de kalmaktadır. "Vizontele Tuuba" örneğinde, yapımcı BKM'nin yetkilileri filmin dağıtımı için WB'yi tercih etmelerinin nedenini "geniş ve etkili dağıtım ağı" olarak ifade etmişlerdir. Filmlerinin dağıtımında WB'yi tercih eden sadece Türk yapımcılar değildir. Umut Sanat da, Türkiye'deki gösterim haklarına sahip olduğu "Yüzüklerin Efendisi" üçlemesini aslen kendisi de dağıtım alanında faaliyet göstermesine rağmen WB'ye dağıttırıştır. Zaten geniş bir dağıtım ağına sahip olan WB bu ağın verdiği avantajla önemli filmlerin 1140 dağıtımını üstlenmekte, bu filmleri dağıttıkça dağıtım ağı genişlemekte ve pazar payı artmakta, bu durum ise kendini besleyen bir döngü içinde WB'nin ilgili pazarda giderek büyümesine yol açmaktadır.

1150 WB'nin dağıtım pazarında hakim duruma gelmesinde etkili olan diğer bir faktör de, diğer dağıtıcıların dağıtımını yaptıkları filmlerin nispeten başarısız olmasıdır. UIP'nin film kaynaklarının azalması ve getirdiği filmlerin izleyici sayısının düşük kalması nedeniyle pazar payının düşmesi, ayrıca yine Özen Film'e film veren Fox'un da az sayıda film yapması yüzünden adı geçen firmaların pazar payları azalmış, WB, rakiplerinin bu zaafiyetlerinden yararlanarak pazar payını istikrarlı olarak arttırarak bugünkü güçlü durumuna gelmiştir.

Savunmalarda WB'nin dağıtıcı payını "Vizontele Tuuba" filminde istediği gibi %52,5'a çıkaramamış olması anılan teşebbüsün rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız hareket edemediğinin dolayısıyla hakim durumda kabul edilmemesi gerektiğinin delili olarak sunulmuştur. Ancak anılan olayda WB'nin istediği artış oranını elde edememesinin nedenini, hakim durumda olmaması değil sinema işletmecilerinin büyük bir bölümünün bir araya gelip WB'nin talep ettiği bu artışa karşı direnmeleri oluşturmaktadır. Bu nedenle söz konusu hadise normal pazar koşullarında gerçekleşmemiş olup WB'nin pazar gücünün olmadığı yönünde herhangi bir kanıt oluşturmamaktadır.

1160

I.5.1.4. "Hakim Durum" Tespitine İlişkin Genel Değerlendirme

Yukarıda yer verilen bilgi ve değerlendirmeler ışığında, WB'nin ilgili pazar ve alt segmentlerinde sahip olduğu yüksek ve artan paylar, genel olarak faaliyette bulunduğu piyasaya ciddi giriş engellerinin bulunması, ürünlerinin alıcısı konumundaki sinema salonu işletmelerinin talep ettiği miktar ve süreklilikte filmi temin edebilmesi, yaygın ve geniş dağıtım ağına sahip olması ve finansal açıdan güçlü çokuluslu bir şirketin parçası olması sebebiyle sahip olduğu mali avantajlar gibi nedenlerle, Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını ilgili pazarında 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesi anlamında "hakim durumda" olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

1170

I.5.2. Dağıtım Firmaları ile Sinema Salonu İşletmeleri Arasındaki Ticari İlişkinin Niteliğinin Değerlendirilmesi

WB hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin en başta gelen rekabet ihlali iddiası adı geçen teşebbüsün dağıtımını gerçekleştirdiği filmlerde, sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarına ve indirim/promosyonlara müdahale etmesi, ayrıca filmlerin gösterim süreleri, sinemaların hangi salonlarının kullanılacağı gibi sair şartları değişen ölçülerde olmak üzere sinema salonu işletmelerine dikte etmesi çerçevesindedir. Söz konusu iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilebilmesi için öncelikle ilgi pazardaki dağıtım firmaları ile sinema salonu işletmeleri arasındaki ticari ilişkinin niteliğinin açıklığa kavuşturulması gerekmektedir. Zira, sinema salonlarının dağıtım firmalarının bir "acentesi" olduğu kabul edilirse, başta sinema bilet ücretleri olmak üzere filmlerin gösterimine ilişkin tüm koşulların dağıtım firmalarınca belirlenmesi 4054 sayılı Kanun kapsamında bir rekabet ihlali olarak kabul edilemeyecektir. Çünkü böyle bir durumda sinema salonu işletmeleri 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir "teşebbüs" olarak nitelendirilmeyecektir.

1180

Türk Ticaret Kanunu'nun 116. maddesinde acente "*Ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tabi sıfatı olmaksızın bir mukaveleye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimi bir surette ticari bir işletmeyi ilgilendiren akitlere aracılık etmeyi veya bunları o işletme adına yapmayı meslek edinen kimse*" olarak tanımlanmaktadır. Rekabet Kurulu'nun 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin açıklanmasına Dair Kılavuz'da

1190

07-19/192- 63

(Kılavuz) Acentelik sözleşmelerine değinilmekte ve bu sözleşmelerin Rekabet Hukuku açısından değerlendirilmesi yapılmaktadır.

1200 Kılavuz'da, teşebbüsler arasındaki ilişkinin Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup olmadığını belirleyen faktörün, acentenin müvekkil tarafından atandığı faaliyetlerle ilgili olarak ticari veya mali bir risk alıp almadığı olduğu, acentenin bir mali veya ticari risk taşımaması durumunda faaliyetlerinin müvekkil teşebbüsün faaliyetlerinin bir parçası olarak değerlendirileceği, aksi halde, yani acentenin risk üstlenmesi durumunda, kendi yapmış olduğu yatırımların geri dönüşünü sağlayabilmesi için pazarlama stratejisini özgürce belirleyebilmesi gerektiği ve bu durumda, söz konusu sözleşmenin Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği ifade edilmektedir.

1210 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağında belirleyici faktör olan risk konusunda ise Kılavuz'da, her bir olayın kendi özellikleri göz önünde bulundurularak değerlendirileceği belirtilmekte olup, ayrıca bir acente ve müvekkil arasındaki ilişkide acentenin risk üstlendiği ve bu nedenle anlaşmanın Kanun'un 4. maddesine girdiği durumlara örnekler verilmektedir. Verilen örnekler arasında,

"Acentenin, söz konusu pazarda faaliyet gösterebilmek bakımından gerekli olabilecek ve sadece bu pazarda kullanılacak yatırımlar yapmak zorunda bırakılması"

durumu yer almaktadır.

1220 Sinema işletmeleri koltuk, film makinesi, ses sistemleri gibi kalemlere önemli yatırımlar yapmaktadır. Bu yatırımların sinema işletmesi tarafından başka bir alanda değerlendirilmesi veya sinemanın iş yapmaması durumunda makul bir fiyatla elden çıkarılması mümkün değildir. Nitekim sinema salonu işletmelerine yollanan ankete gelen cevapların hemen hepsinde sinemalar gösterime soktukları filmlerden zararlar edebildiklerini, faaliyetleriyle ilgili risk üstlendiklerini dile getirmektedir.

Örnek olarak AFM tarafından sinema işletmelerinin riskleri iki gider başlığı altında toplanmaktadır. Bunların ilki yatırımın geri ödenmesi ile ilgili olan risklerdir. AFM tarafından verilen bilgilere göre bu teşebbüs tarafından yapılan yatırımlar koltuk başına 1000 ABD Doları seviyesine ulaşmakta, örneğin 2000 koltuklu ve 2.000.000 ABD Doları'na malolan bir sinemanın 2 senede yatırımını çıkarabilmesi için yıllık ortalama 1.600.000 seyirci toplaması gerekmektedir.

1230 AFM, Bursa Carrefour ve Ümraniye Carrefour'un benzer şekilde finanse edildiğini ve bu sinemalara yılda 250-300 bin kişinin geldiğini bildirmektedir. Diğer riskler ise kira, genel giderler ve personel giderlerinden oluşmakta olup bunlar sinemaya gelen seyirci sayısına bağlı olmayan sabit giderlerdir.

Diğer taraftan, WB tarafından sunulan savunmalarda, sinema sektöründeki riskin fazlalığından ve bu riskin paylaşılması için gelir paylaşımı sisteminin

07-19/192- 63

1240 uygulandığından bahsedilmektedir. Esasında, sinema işletmecileri dağıtıcılarla yaptıkları anlaşmalarla asgari gösterim süresi boyunca, masrafları çıkartacak hasılat yapamasa bile filmi gösterimden çıkarmama yükümlülüğünü üstlenmekte, bu nedenle sık sık zarar edebilmektedir. Bu bağlamda sinema işletmecilerinin de dağıtıcılar gibi film gösterimine ilişkin riskler aldığı hususunda hiç bir tereddüt bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen değerlendirme ve gerekçelerin ışığında, sinema salonlarının dağıtım firmaları adına komisyon karşılığında çalışan bir “acente” oldukları, bu sebeple 4054 sayılı Kanun anlamında “teşebbüs” olarak kabul edilemeyecekleri yönündeki bir savın kabul edilmesi mümkün değildir.

WB ile dağıtımını yaptığı filmlerde alıcı konumunda bulunan sinema salonu işletmeleri arasında “dikey” bir ilişki bulunmakta, bu şirketler sinema salonları ile ticari faaliyetlerini aralarında bulunan “dikey anlaşmalar” yoluyla devam ettirmektedir.

1250 Dağıtıcılar ve sinema salonları arasında bulunan “dikey anlaşmalar” bir fikri mülkiyet lisansı ilişkisini de içermektedir. Sinema işletmesi, kopyası dağıtıcı tarafından tahsis edilen bir filmi belirli bir süre ile sinemasında göstermekte, hasılatın belirli bir bölümünü (Türkiye uygulamasında % 50’si) almakta, sonra kopyalar ya imha edilmekte ya da dağıtıcı firmaya geri verilmektedir. Dağıtıcılar ise dağıtımını gerçekleştirdikleri kopyaların bedeli olarak, oluşan toplam hasılatın belirli bir bölümünü yapımcılar ile aralarında bulunan anlaşmalar çerçevesinde geri ödemektedir. Bu süreçte sinema filmlerine ilişkin fikri mülkiyet hakları zincirin en üst basamağında bulunan yapımcıların elinde kalmaktadır.

1260 Ancak yapımcı-dağıtıcı-sinema ilişkisinde anlaşma konusu filmlerin fikri mülkiyet hakları içermeleri, bu sebeple ürünün sahipliğinin el değiştirmemesi, dolayısıyla yeniden satışa konu olan bir mal veya hizmetin ortaya çıkmaması, dağıtım firmaları ile sinema salonları arasında “dikey anlaşmalar” bulunduğu ve söz konusu anlaşmalar vasıtasıyla rekabetin ihlal edilebileceği gerçeğini değiştirmez. Film endüstrisinin vatani, ABD’de 1948 yılında Yüksek Mahkeme tarafından alınan ve sektörü hala düzenleyen çok önemli bir karar olan “United States v. Paramount Pictures” kararında inceleme açısından örnek mahiyetinde hükümler bulunmaktadır. Söz konusu kararda Yüksek Mahkeme, dağıtıcı ve salonlar arasında bir fikri mülkiyet lisansı ilişkisinin olmasının, dağıtıcılara sinema salonları arasındaki rekabeti kısıtlama hakkı vermeyeceğine ve bu nedenle dağıtıcılar tarafından sinema salonlarının bilet fiyatlarına müdahale edilmesinin Sherman Kanunu’nu ihlal ettiğine hükmetmiştir. Anılan Karar’da, aynı dağıtıcının farklı sinemalarla yaptığı sözleşmelerle minimum fiyat belirlemesinin, sinemaların birbirleriyle rekabet etmelerini engellediği ve bir kopya hakkının, hakkı verenler tarafından, devralanlar arasında rekabeti bozarak kazanç elde etme amaçlı kullanılamayacağı tespit edilmektedir.

1270 ABD Yüksek Mahkemesi’nin anılan kararı WB hakkında yürütölen soruşturma açısından, ihlal iddialarının benzerliği sebebiyle, özellikle önemlidir. Soruşturma

1280 konusu ihlal iddialarının en kapsamlı olanı WB'nin değişen ölçü ve şekillerde sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarına ve promosyon/indirim kampanyalarına müdahale ettiği şeklindedir. WB'nin sinema salonları ile arasında bulunan "dikey anlaşmalar" vasıtasıyla bilet ücretlerini belirlemesi, filmlerin gösterimi pazarındaki (sinema salonları arasındaki) rekabeti pratikte ortadan kaldıracaktır. Bu sebeple anlaşma konusu malların özünde fikri mülkiyet hakları içermesi rekabetin sınırlanması veya ortadan kaldırılmasının gerekçesi olarak görülemez.

I.5.3. WB'nin Sinema Salonlarınca Uygulanan Bilet Fiyatını Belirlediği Şeklindeki İddialar ile Delil ve Savunmaların Değerlendirilmesi

1290 Tespitler bölümünde WB tarafından Türkiye genelinde film dağıtımını yaptığı bir çok sinema salonuna gönderilen, bilet fiyatları ve indirim/promosyon uygulamalarına ilişkin koşulların belirlendiği örnek yazışmalar bulunmaktadır. Bu yazışmalar WB tarafından, promosyon/indirim kampanyaları gerçekleştiren ve önceden belirlenen bilet fiyatlarını düşüren belirli sinema salonlarına uyarı, sinema salonlarından gelen bilet fiyatı onay istekleri, aynı şehir veya bölgede faaliyet gösteren sinemaların bilet fiyatlarını eşitleme, sinema salonlarından gelen rakip sinemaların bilet fiyatlarının yükseltilmesi talepleri şeklinde gruplandırılmaktadır.

1300 Yukarıda özetlenen şekliyle belirli bazı sinema salonlarına spesifik bir şart getiren yazışmalar dışında, bir de özellikle hasılat beklentisi yüksek olan "Asmalı Konak", "Vizontele Tuuba", "Yüzüklerin Efendisi-1", "Yüzüklerin Efendisi-2", "Matrix Reloaded" ve "Matrix Revolutions" gibi filmlerin dağıtımını öncesinde tüm sinema salonlarına gönderilen ve uygulanacak bilet fiyatları gibi konularda kesin şartlar getiren genel talimatnameler bulunmaktadır. Ayrıca sektörde faaliyet gösteren sinema salonu işletmecilerinin verdiği bilgiler WB'nin bilet fiyatları, indirim uygulamaları ve filmin nihai tüketiciye dönük diğer parasal gösterim esaslarını belirlediği şeklindedir. Son olarak bizzat WB Satış Direktörü Yalçın KÜÇÜKÖZCAN bilet fiyatlarının aynı bölgede bulunan ve birbirine yakın kalitede bulunan sinema salonları arasında farklılaşmasına izin veremeyeceklerini, bu konuda geçmişte müdahale ettiklerini ifade etmiştir.

1310 Elde edilen deliller sinema filmi bilet ücretlerinin bazı durumlarda WB tarafından belirlenmesi veya onaylanması, bu bedellerin ülke genelindeki sinemalarda kontrol edilmesi, birbirinin rakibi olması beklenen sinema salonları arasında eşitlenmesi, indirim/promosyon uygulamalarına müdahale edilmesi ve yasaklanması veya bu konularda onay verilmesi gibi eylemlerin anılan dağıtıcı şirket tarafından, Rekabet Kurulu'nun aldığı soruşturma açılması kararından önceki dönemde yaygın ve sürekli biçimde uygulandığını göstermektedir.

WB'nin ilk yazılı savunmasında da sinemalarca uygulanan bilet fiyatlarına müdahale edildiği kabul edilmekte, bu durumun ise haklı ve mantıklı ticari gerekçelerden kaynaklandığı belirtilmektedir.

1320 Bu sebeple Warner Bros'un gerçekleştirdiği iddia edilen rekabet ihlalleri 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin, *"Belirli bir mal veya hizmet piyasasından doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır"* şeklindeki birinci fıkrası ve özellikle de anılan maddenin *"Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi"* şeklindeki (a) bendinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

1330 WB aynı zamanda "Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını" ilgili pazarında hakim durumdadır. WB'nin sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarını belirlemesi ile bu işletmelerce gerçekleştirilen indirim/promosyonlara müdahale etmesi sonucunda bir başka hizmet piyasası olan, "filmlerin sinemalarda gösterimi" pazarındaki rekabet sınırlanmaktadır. Bu sebeple WB ile ilgili iddialar 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin, *"Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler"* şeklindeki (d) bendi kapsamında kabul edilmiştir.

1340 WB'nin sinema salonları ile arasında bulunan dikey anlaşmalar vasıtasıyla film bilet ücretlerini belirlediği ve/veya müdahale ettiği açıkça tespit edilmiştir. Ancak bu davranışların altında yatan ekonomik mantık ve gerekçenin incelenmesi, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yer alan *"rekabeti, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan"* ifadesinin soruşturma konusu olayda var olup olmadığının tespiti açısından önemlidir.

1350 WB'nin yazılı savunmasında, temel olarak hasılat paylaşımı sistemi gereği adı geçen şirketin bilet fiyatlarını takip etmesinin haklı gerekçelere dayandığı ifade edilmektedir. WB vekilleri, gelir paylaşımı sisteminin, film dağıtım pazarında olduğu gibi riskin paylaşılması gereken durumlarda yaygın olarak kullanılan bir sistem olduğunu, dağıtıcıların gelirlerinin bilet fiyatlarına bağlı olmasının haklı olarak bilet fiyatlarına "etki" edilmesine neden olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, bir sinema işletmesinin, bilet fiyatlarını düşürmek suretiyle izleyici sayısını artırarak bilet dışındaki gelirlerini, örneğin büfe gelirlerini arttırabileceği, ancak bu artan gelirlerden dağıtıcının herhangi bir yarar görmeyeceğinin belirtildiği savunmada, film dağıtıcılarının salonların uyguladıkları fiyatlar konusunda fikirlerini bildirme ve fiyatlara etki etmelerinin, promosyon faaliyetlerine karışmalarının sektörün kendine özgü yapısı nedeniyle gerekli olan uygulamalar olduğu aktarılmaktadır. Diğer taraftan WB'nin ikinci savunmasında, teşebbüsün bir ekonomi danışmanlık şirketine yaptırdığı araştırmaya atfen; bilet fiyatlarındaki farklılaşmanın "yeniden satış fiyatının tespiti" iddiasına uymadığı ileri sürülmektedir.

1360 WB'nin yaptırdığı araştırma sonuçlarında farklı fiyatların bulunması, bu teşebbüsün ilgili pazarda rekabeti bozucu amaçta dikey anlaşmalar yaptığı gerçeğini değiştirmemektedir. Özellikle sınırlı sayıda sinemanın bulunduğu

Anadolu şehirlerinde WB tarafından bilet ücretlerine yapılan müdahaleler sonucunda “filmlerin sinemalarda gösterimi” pazarındaki rekabetin sınırlandığı, dolayısıyla etkilendiği açıktır. WB, aynı bölgeler içinde yer alan sinemaların bilet fiyatlarının birbirleriyle eşit olmasını istemekte, bu yönde sinema işletmelerine telkinlerde bulunmaktadır. WB’nin bu müdahalelerle amaçladığı sinema salonları arasındaki fiyat rekabetini önleyerek gelirini yükseltmektir. Zira bir sinemanın bilet fiyatlarını düşürerek seyirci çekmesi izleyicilerin bu sinemayı tercih etmesine yol açacak, izleyicilerin daha yüksek fiyattan bilet satan sinemalardan ucuz sinemalara kayması hasılat paylaşımı çerçevesinde dağıtıcı açısından daha düşük gelir anlamına gelecektir.

1370

Soruşturma sürecinde değerlendirilen bilgi, belge, taraf ifadeleri ve savunmaların sonucunda WB’nin 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin birinci fıkrası ve özellikle de aynı maddenin “*Mal veya hizmetlerin alım yada satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*” şeklindeki (a) bendinde yasaklanan faaliyetleri gerçekleştirdiği ve aynı zamanda ilgili pazardaki hakim durumunu 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin birinci fıkrası ve özellikle de aynı maddenin “*Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler*” şeklindeki (d) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığı tespit edilmiştir.

1380

1.5.4. WB’nin Filmlerden Önce Gösterilecek Fragmanları Belirlediği İddiasının Değerlendirilmesi

Soruşturma dahilinde incelenen bir diğer iddia da, WB tarafından, anılan teşebbüsün dağıtımını yaptığı filmlerden önce gösterilecek fragman ve diğer reklamlara ilişkin şartları alıcıları konumundaki sinemalara dikte ettiği. Yapılan incelemelerde kendileri ile görüşme yapılan bazı sinema salonu işletmelerince filmlerden önce gösterilecek fragmanların dağıtım firmalarınca belirlendiği ifade edilmiştir. Yapılan yerinde incelemelerde WB’nin Türkiye genelinde çalıştığı sinemalara gönderdiği bir takım yazılarda belirli bazı filmlerden önce gösterilecek fragmanları tespit ettiği anlaşılmıştır.

1390

WB “Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını” ilgili pazarında hakim durumda tespit edilmiştir. Bu sebeple WB’nin yukarıda özetlenen tarzda gerçekleştirdiği uygulamaları 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin “*Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına sınırlamalar getirilmesi*” şeklindeki (c) bendi kapsamında değerlendirilecektir.

1400

WB tarafından bazı sinemalara gönderilen bir yazıda, dağıtımını söz konusu firmaca yapılan “Asmalı Konak” filminden önce gösterilmesi gereken film fragmanları belirtilmekte, bu filmlerin sinemanın programında olması ve fragmanının gösterilmemesi halinde WBnin ilgili filmi geri çekeceği ifade

edilmektedir. Yazıda ayrıca WB'nin talebinin sadece programında bu filmler olan sinemalar için bağlayıcı olduğu, konuya ilişkin görüşlerin bildirilmesi gerektiği açıklanmaktadır.

1410 WB'nin "fragman gösterimi" konusunu içeren ilgili yazılarından bir diğerinde, kendisi dışındaki dağıtım firmalarının filmlerine ilişkin fragmanların gösteriminin yasak olduğu yönünde bir kayıt yer almaktadır. Söz konusu yazıda 2002 tarihinde vizyona giren "Yüzüklerin Efendisi 2" filminden önce gösterilmesi gereken 8 adet fragman belirtilmiş, bunların dışında kalan filmlerin fragmanlarının gösterilmemesi talep edilmiştir.

1420 WB savunmalarında sinema salonlarının hangi fragmanları göstereceğini belirlemek gibi bir amacı olmadığını, aksine soruşturma raporunda atıf yapılan bir yazışmadaki "lütfen bu yazıyı aldığınızı teyit edin ve varsa görüşlerinizi bildirin" ifadesinden de anlaşılacağı üzere sinemaların görüşlerini aldığını ifade etmekte ve WB'nin hiç bir zaman istediği fragmanları gösterime sokmayan bir sinema salonuna herhangi bir yaptırım uygulamadığını iddia etmektedir. Diğer taraftan, WB tarafından bir takım filmlere ilişkin gönderdiği bir mektupta yer alan "burada belirtilenlerin dışında başka hiç bir fragman gösterilmeyecektir" ifadesinin, herhangi bir anda bir sinemanın elinde bulunan WB'ye ait bir çok fragmandan hangilerinin gösterilmesinin gerektiğine yönelik olduğu ve diğer dağıtıcıların fragmanları ile ilgili olmadığı, ayrıca hiç bir zaman diğer dağıtım şirketlerinin fragmalarının engellemesinin amaçlanmadığı ifade edilmektedir. WB, diğer dağıtım şirketlerine ait fragmanların da düzenli olarak kendi filmleriyle birlikte gösterildiğini iddia etmektedir.

1430 Soruşturma safhasında elde edilen bilgilerin incelenmesinden WB'nin fragmanlarla ilgili yazılarının bir tavsiye değil talep niteliğinde olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle WB tarafından gönderilen bir mektupta yer alan "burada belirtilenlerin dışında başka hiç bir fragman gösterilmeyecektir" ifadesinin sadece tavsiye niteliğinde olduğunu, diğer dağıtıcıların filmlerinin gösterilmesine engel olmadığını kabul etmek mümkün değildir.

1440 Öte yandan savunmada dile getirilen, gösterilen fragman sayısının gerçekte sadece 4-5 olduğu, sürelerinin kısa olduğu hususları bu eylemin bir ihlal olduğu gerçeğini değiştirmemektedir. Nitekim 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin (c) bendinde "Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi" rekabete aykırı sayılan ve yasaklanan uygulamalar arasında yer almaktadır. İnceleme konusu olayda da WB, fragmanların gösterilmesini dağıtımını yaptığı filmlerin gösterimine koşul olarak sürmekte ve bu şekilde Kanun'un 6. maddesinin (c) bendinde yasaklanan eylemleri gerçekleştirmektedir.

07-19/192- 63

Sonuç olarak, WB'nin dağıtımını yaptığı filmlerden önce gösterilecek fragmanları belirlemek suretiyle ilgili pazardaki hakim durumunu 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrası ve özellikle de anılan maddenin (c) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığı tespitine ulaşılmıştır.

1450 J. GEREKÇE VE HUKUKİ DAYANAK

Türkiye genelinde filmlerinin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını ilgili pazarında faaliyet gösteren WB, UIP, Özen Film ve diğer küçük dağıtıcı firmalar, sinema salonları ile dağıtım konusu filmin hasılatının aralarında paylaşımı esasına göre çalışmaktadır. Yürütülen soruşturma kapsamında sinema salonları ile dağıtım firmaları arasında oluşan ticari ilişki değerlendirilmiş, buna göre sinema salonu işletmelerinin 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir "teşebbüs" olarak kabul edilip edilemeyecekleri tespit edilmiştir. Bu bağlamda sinema salonlarının dağıtım firmalarının nam ve hesabına çalışan bir "acente" oldukları savları değerlendirilmiştir.

1460

Türk Ticaret Kanunu'nun 116. maddesinde acente "*Ticari mümessil, ticari vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tabii sıfatı olmaksızın bir mukaveleye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimi bir surette ticari bir işletmeyi ilgilendiren akitlere aracılık etmeyi veya bunları o işletme adına yapmayı meslek edinen kimse*" olarak tanımlanmaktadır. Rekabet Kurulu'nun 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin açıklanmasına Dair Kılavuz'da (Kılavuz) Acentelik sözleşmelerine değinilmekte ve bu sözleşmelerin Rekabet Hukuku açısından değerlendirilmesi yapılmaktadır.

1470

Kılavuz'da, teşebbüsler arasındaki ilişkinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olup olmadığını belirleyen faktörün, acentenin müvekkil tarafından atandığı faaliyetlerle ilgili olarak ticari veya mali bir risk alıp almadığı olduğu, acentenin bir mali veya ticari risk taşımaması durumunda faaliyetlerinin müvekkil teşebbüsün faaliyetlerinin bir parçası olarak değerlendirileceği, aksi halde, yani acentenin risk üstlenmesi durumunda, kendi yapmış olduğu yatırımların geri dönüşünü sağlayabilmesi için pazarlama stratejisini özgürce belirleyebilmesi gerektiği ve bu durumda, söz konusu sözleşmenin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamına girebileceği ifade edilmektedir.

1480

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin uygulanıp uygulanmayacağına belirleyici faktör olan risk konusunda ise Kılavuz'da, her bir olayın kendi özellikleri göz önünde bulundurularak değerlendirileceği belirtilmekte olup, ayrıca bir acente ve müvekkil arasındaki ilişkide acentenin risk üstlendiği ve bu nedenle anlaşmanın Kanun'un 4. maddesine girdiği durumlara örnekler verilmektedir. Verilen örnekler arasında,

07-19/192- 63

“Acentenin, söz konusu pazarda faaliyet gösterebilmek bakımından gerekli olabilecek ve sadece bu pazarda kullanılabilecek yatırımlar yapmak zorunda bırakılması”

durumu yer almaktadır.

1490 Sinema işletmeleri koltuk, film makinesi, ses sistemleri gibi kalemlere önemli yatırımlar yapmaktadır. Bu yatırımların sinema işletmesi tarafından başka bir alanda değerlendirilmesi veya sinemanın iş yapmaması durumunda makul bir fiyatla elden çıkarılması mümkün değildir. Sinema işletmelerinin riskleri iki gider başlığı altında toplanmaktadır. Bunların ilki yatırımın geri ödenmesi ile ilgili olan risklerdir. Diğer riskler ise kira, genel giderler ve personel giderlerinden oluşmakta olup, bunlar sinemaya gelen seyirci sayısına bağlı olmayan sabit giderlerdir.

1500 Diğer taraftan WB tarafından sunulan ilk yazılı savunmalarda, sinema sektöründeki riskin fazlalığından ve bu riskin paylaşılması için “hasılat paylaşımı sisteminin” uygulandığından bahsedilmektedir. Esasen sinema işletmecileri dağıtıcılarla yaptıkları anlaşmalarla asgari gösterim süresi boyunca, masrafları çıkartacak hasılat yapamasa bile filmi gösterimden çıkarmama yükümlülüğünü üstlenmekte, bu nedenle zarar edebilmektedir. Bu bağlamda sinema işletmecilerinin de dağıtıcılar gibi film gösterimine ilişkin riskler aldığı hususunda hiç bir tereddüt bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen değerlendirme ve gerekçelerin ışığında, sinema salonlarının dağıtım firmaları adına komisyon karşılığında çalışan bir “acente” oldukları, bu sebeple 4054 sayılı Kanun anlamında “teşebbüs” olarak kabul edilemeyecekleri savı muteber kabul edilmemiştir.

1510 WB ile dağıtımını yaptığı filmlerde alıcı konumunda bulunan sinema salonu işletmeleri arasında “dikey” bir ilişki bulunmakta, bu şirketler sinema salonları ile ticari faaliyetlerini aralarında bulunan “dikey anlaşmalar” yoluyla devam ettirmektedir.

1520 Dağıtıcılar ve sinema salonları arasında bulunan “dikey anlaşmalar” bir fikri mülkiyet lisansı ilişkisini de içermektedir. Sinema işletmesi, kopyası dağıtıcı tarafından tahsis edilen bir filmi belirli bir süre ile sinemasında göstermekte, hasılatın belirli bir bölümünü almakta, sonra kopyalar ya imha edilmekte ya da dağıtıcı firmaya geri verilmektedir. Dağıtıcılar ise dağıtımını gerçekleştirdikleri kopyaların bedeli olarak, oluşan toplam hasılatın belirli bir bölümünü yapımcılar ile aralarında bulunan anlaşmalar çerçevesinde geri ödemektedir. Bu süreçte sinema filmlerine ilişkin fikri mülkiyet hakları zincirin en üst basamağında bulunan yapımcıların elinde kalmaktadır.

Ancak yapımcı-dağıtıcı-sinema ilişkisinde anlaşma konusu filmlerin fikri mülkiyet hakları içermeleri, bu sebeple ürünün sahipliğinin el değiştirmemesi, dolayısıyla yeniden satışa söz konusu bir mal veya hizmetin ortaya çıkmaması, dağıtım firmaları ile sinema salonları arasında “dikey anlaşmalar” bulunduğu ve söz

07-19/192- 63

konusu anlaşmalar vasıtasıyla rekabetin ihlal edilebileceği gerçeğini değiştirmez. Anlaşma konusu malların özünde fikri mülkiyet hakları içermesi rekabetin sınırlanması veya ortadan kaldırılmasının gerekçesi olarak görülemez.

1530 Dağıtım firmalarının filmlerin sinemalardaki gösterimi ile ilgili uygulamalarının, 4054 sayılı Kanun kapsamında olduğunun tespiti yapıldıktan sonra, dağıtıcılar ve sinema salonları arasındaki “dikey anlaşmaların” 2002/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği’nde sağlanan muafiyet koşullarını taşıyıp taşımadığı belirlenmiştir. Söz konusu Tebliğ’e ilişkin Kılavuz’da fikri mülkiyet devri içeren sözleşmelerin tebliğ kapsamında olma, dolayısıyla Kanun’un uygulanmasından muaf tutulma koşulları tespit edilmiştir.

2002/2 sayılı “Dikey Anlaşmalar” Tebliği’nin 2. maddesinde;

1540 “*Mal veya hizmetlerin alımı, satımı veya yeniden satımına ilişkin düzenlemelerle birlikte fikri hakların alıcıya devri veya alıcı tarafından kullanımıyla ilgili hükümler içeren dikey anlaşmalar da, söz konusu fikri hakların anlaşmanın asli konusunu oluşturan mal veya hizmetlerin alıcı veya alıcının müşterileri tarafından kullanımı, satımı veya yeniden satımı ile doğrudan ilgili olması ve bu fikri hakların devri veya kullanımının anlaşmanın esas amacını oluşturmaması kaydıyla, bu Tebliğ’de öngörülen grup muafiyetinden yararlanır. Ancak bu muafiyet, anlaşma konusu mallarla veya hizmetlerle ilgili olarak, söz konusu haklara ilişkin hükümlerin bu Tebliğ ile muaf tutulmayan dikey sınırlamalarla aynı amaç veya etkilere sahip rekabet sınırlamaları içermemesi şartıyla uygulanır.*” düzenlemesi getirilmektedir.

1550 Sinema filmlerinin özünde yapımcılarına ait fikri mülkiyet hakları içermeleri, dağıtım firmaları ile sinema salonları arasındaki “dikey anlaşmaların” esas amacının ise filmlerin gösterimi-kullanımı olduğundan hareketle, bu türdeki anlaşmaların 2002/2 sayılı Tebliğ’in kapsamına girmediklerine karar verilmiştir.

1560 WB ve diğer film dağıtım şirketleri sinema salonlarına yönelik film dağıtımını, bu işletmeler ile aralarında bulunan dikey anlaşmalar vasıtasıyla yapmaları sebebiyle, sinema filmi bilet ücretlerinin belirlenmesi kapsamındaki rekabet ihlalleri 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesinin, “*Belirli bir mal veya hizmet piyasasından doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır*” şeklindeki birinci fıkrası ve özellikle de anılan maddenin “*Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi*” şeklindeki (a) bendinde yer alan düzenlemeler çerçevesinde değerlendirilmiştir.

WB’nin aynı zamanda “Türkiye genelinde filmlerin sinemalarda gösterimine yönelik dağıtımını” ilgili pazarında hakim durumda olduğu tespit edilmiştir. WB’nin sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarını belirlemesi sonucunda bir başka

07-19/192- 63

1570 hizmet piyasası olan, “filmlerin sinemalarda gösterimi” pazarındaki rekabet sınırlanmaktadır. Bu sebeple WB ile ilgili iddialar 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin, “*Belirli bir piyasadaki hakimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler*” şeklindeki (d) bendi kapsamında değerlendirilmiştir.

1580 WB dağıtımını yaptığı bazı filmlerde sinema salonu işletmelerinin gösterimden önce yayınlacakları film fragmanlarını tek taraflı olarak belirlemektedir. WB’nin bu şekilde özetlenen tarzda gerçekleştirdiği uygulamaları 4054 sayılı Kanun’un 6. maddesinin “Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına sınırlamalar getirilmesi” şeklindeki (c) bendi kapsamında değerlendirilmiştir.

K. SONUÇ

Önaraştırma ve soruşturmaya ait tüm savunma, ek savunma, sözlü savunma tutanakları, raporlar, Danıştay’ın iptal kararları, tüm dosya münderecatında yer alan bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda;

1590 A- Rekabet Kurulu’nun 15.8.2005 tarihli ve 05-51/785-M sayı ile,

“soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu gerekçesine dayanan ve Kurumumuzca tebellüğ edilen ve Danıştay 13. Dairesi ve İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun değişik kararlarıyla yerleşik hale gelen mahkeme kararlarının bugünkü tarihten itibaren temyiz edilmemesine ve yürütmenin durdurulması kararı verilenler açısından itiraz edilmemesine; gelecekte de bu nitelikteki bir gerekçeyle Kurumumuza tebliğ edilecek tüm kararların temyiz edilmemesine ve yürütmenin durdurulması kararı verilenler açısından itiraz edilmemesine”

1600 şeklinde alınan kararı uyarınca ilgili Danıştay kararının temyiz edilmeksizin dosyanın yeniden değerlendirilebileceğine ve 5538 sayılı Kanun ile 4054 sayılı Kanun’a eklenen Geçici 5. madde uyarınca Başkan tarafından belirlenen yöntem ile bir Kurul üyesinin Kurul toplantısına katılmamasında sakınca bulunmadığına OYÇOKLUĞU ile,

B- 1- Warner Bros.’un, “Türkiye genelinde filmlerin sinemalara yönelik dağıtımı” ilgili pazarında 4054 sayılı Kanun’un 3. maddesinde tanımlanan şekilde hakim durumda olduğuna OYÇOKLUĞU ile,

1610 2- WB’nin hakim durumunu

07-19/192- 63

a. dağıtımını yaptığı bazı filmlerden önce gösterilecek fragmanları belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinin birinci fıkrası ve özellikle de anılan maddenin (c) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığına OYÇOKLUĞU ile,

b. sinema salonlarınca uygulanan bilet ücretlerini belirlemek ve/veya denetlemek, bu bedelleri birbirinin rakibi konumundaki sinema salonları arasında eşitlemek şeklinde gerçekleştirdiği eylemler suretiyle bir başka hizmet piyasası olan "filmlerin sinemalarda gösterimi" pazarındaki rekabet koşullarını bozma amaçlı veya bu etkiyi doğurur tarzda, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi ve özellikle de aynı maddenin (d) bendinde örneklendirilen şekilde kötüye kullandığına OYÇOKLUĞU ile,

1620

3- WB'nin sinema salonları ile arasında bulunan "dikey anlaşmalar" vasıtasıyla sinema salonlarınca uygulanan bilet fiyatlarını belirlemek ve/veya müdahale etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi ve özellikle de aynı maddenin (a) bendinde yasaklanan faaliyetleri gerçekleştirdiğine OYÇOKLUĞU ile,

4- Yukarıda belirtilen ihlalleri gerçekleştirdiği tespit edilen WB'nin; hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin Rekabet Kurulu'nun nihai kararını beklemeden yaptığı değişiklikler ve düzenlemeler sonucunda ihlale son vermesinin ve soruşturma heyeti ile sürdürdüğü iyi niyetli işbirliği ve Rapor'da yer verilen beyan ve taahhütlerinin hafifletici neden olarak göz önünde bulundurularak 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 2003 yılı sonunda oluşan yıllık gayri safi gelirin %1'i oranında, 152.432,19 YTL idari para cezası ile cezalandırılmasına OYBİRLİĞİ ile,

1630

5- 5388 sayılı Kanun'un 2. maddesi ile 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunan anlaşmaların bildirilmesi yükümlülüğü kaldırıldığından, bu konuda karar verilmesine yer olmadığına OYBİRLİĞİ ile,

1640

6- WB'ye 4054 sayılı Kanun'un 9. maddesinin birinci fıkrası gereğince, Kanun'da yasaklanmış eylemlerden olduğu tespit edilen,

a. sinema işletmecilerinin uyguladıkları bilet fiyatlarına müdahale etmeye ve sinemalar arasındaki bilet fiyatlarını eşitlemeye,

b. sinema işletmecilerinin filmlerden önce gösterdikleri fragmanlar konusunda sınırlamalar getirerek başka dağıtıcıların filmlerinin fragmanlarının gösterilmesini engellemeye

yönelik faaliyetlerine son vermesi gerektiğinin bildirilmesine OYBİRLİĞİ

1650

karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ
(08.03.2007 tarih ve 07-19/192-63 sayılı Kurul Kararı)

Danıştay 13. Dairesinin “soruşturmayı yürüten Kurul Üyesi’nin nihai karar toplantısına katılarak oy kullanmasının hukuka aykırı olduğu” gerekçesiyle ortaya çıkan iptal kararlarının ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu’nun değişik kararlarıyla yerleşik hale gelen mahkeme kararlarının temyiz edilmemesine ve yürütmenin durdurulması kararı verilenler yönünden itiraz edilmemesine, gelecekte de bu tür tüm kararların temyiz edilmemesine ve yürütmenin durdurulması kararı verilenler açısından itiraz edilmemesine dair çoğunluk görüşüne katılmıyoruz.

Gidilecek yargı yolu yönünden itiraz veya temyiz imkânı bulunan dosya ya da davalar hakkında sahip olunan tüm yargı yollarının ve hakkının süresinde kullanılmak suretiyle tüketilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Rekabet Kurulu kararlarının ilk derece mahkemesi sıfatıyla Danıştay ilgili dairesinde görülüyor olması nedeniyle verilen kararlar, bir başka dosya için emsal karar olması niteliğini taşıyamaması gerekir. İdari Dava Daireleri Genel Kurulu tarafından verilen kararlar, Rekabet Kurulu kararları yönünden temyiz niteliğinde olduğundan, Danıştay’ın ilgili dairesi tarafından emsal olarak kabul edilmelidir. O halde itiraz ya da temyiz imkânı bulunan dosyalar yönünden ve hatta geleceğe de yönelik olarak bu yargı yolunu kapatırcasına alınan kararın uygun olmadığı görüşündeyiz. Kaldı ki, Rekabet Kurulu kararlarının, 4054 sayılı Kanun’un 56 vd. maddelerinde yer verilen “Özel Hukuk Alanındaki Sonuçları” nedeniyle tarafların bu yöndeki haklarını mahkemelerde kullanabileceği göz önüne alındığında, sahip olunan yasal yolları kullanmaktan vazgeçmenin sorumluluğu ve önemi daha da açığa çıkmaktadır. Bu nedenle, bu dosya yönünden henüz temyiz süresi dolmadığından öncelikle temyiz başvurusunun yapılması gerekir.

Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ
Kurul Üyesi

Rıfki ÜNAL
Kurul Üyesi

08.03.2007 tarih ve 07-19/192-63 Sayılı Kurul Kararı'na

KARŞI OY GEREKÇESİ

İlgili Kurul Kararında karşı oy kullandığım maddeler itibariyle gerekçelerim aşağıdaki gibidir:

1.Düzenlenen Rapor'a, toplanan delillere, sözlü savunma toplantısındaki açıklamalara ve incelenen dosya kapsamına göre;

a) "Türkiye genelinde filmlerin sinemalara yönelik dağıtımı" ilgili pazarında Warner Bross, UTP ve Özen Filmin, hasılat paylaşım oranlarının %50 şeklinde sabit olarak uygulanmasında uyumlu eylem içinde bulunmadıkları,

b)Her üç teşebbüsün, sinema salonu işletmecilerinin bazılarında "garanti parası" olarak tanımlanabilecek bir ön ödeme alması uygulamalarının ihlal teşkil edecek nitelikte olmadığı,

c)Yine her üç teşebbüsün, "dikey anlaşma"larla, filmlerin asgari gösterim sürelerini veya sinemaların hangi salonlarında gösterileceğini tek taraflı olarak belirledikleri ve dağıtım yapılan filmlerin bir paket halinde alınmasını zorunlu tuttıkları iddialarının geçerli olmadığı, iddiaların yeterli belge ve bulgularla ispat edilemediği, Kurul tarafından karara bağlanmıştır.

2. Bu durum Warner Bross'un, ilgili pazarda hakim durumda olduğu ve "hakim durumunu kötüye kullandığı " iddiası ile çelişen bir tespittir . İlgili sektör ve pazarın tipik özellikleri vardır; Film endüstrisi denebilecek bir sektördeki proje geliştirme, senaryo, üretim, fiyatlandırma, dağıtım ve gösterim safhaları, kendine özgü şartları olan işletmecilik alanlarıdır. Hasılatın yüzde 50, yüzde 50 oranında, dağıtıcılar ve sinema salonu sahipleri arasında paylaşılması önemli bir farklılıktır. Karşılıklı risk ve menfaatin, iki taraflı kazanma çabasının belirleyici olduğu bir sistemde, fiyatın belirlenmesi, fragman gösterilmesi gibi "dikey anlaşma"lardan kaynaklanan uygulamaların, hakim durumun kötüye kullanılması olarak yorumlanması mümkün değildir.

Netice olarak, ilgili pazarda, tek başına veya birlikte hareket ederek hakim durumun kötüye kullanılmasını andırır nitelikteki, daha doğrusu bu şekilde bir görüntü veren davranışların varlığından, hareketle, Warner Bross'un hakim durumda olduğuna karar vermek ve dolayısıyla dikey anlaşmalar yoluyla 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği gerekçesiyle cezalandırılmasını istemek uygun olmayacaktır.

Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Kurul Üyesi

Rekabet Kurulu'nun 08.03.2007 Tarih ve 07-19/192-63 sayılı Kararı'nın A.ve B (2-a) madde hükümlerine;

KARŞI OY GEREKÇESİ

5538 sayılı Kanun'un 13. maddesiyle (Geçici Madde 5) Başkan'a verilen sıra ile toplantıya bir üyenin iştirak ettirilmemesi yetkisi, Kanun'da nesnel bir ölçüte atıf yapılmadan, yöntem ve kriter belirlenmeden düzenlenmiştir. Öte yandan, Kurul Başkanı ve İkinci Başkan dahil, hepsi Rekabet Kurulu Üyesi olarak atanmış üyelerin, Başkanca belirlenen bir düzenleme ile Kurul toplantılarına iştirak ettirilmemesi amacıyla sıranın kura çekilerek belirlenmesi yönteminde, Başkan'ın, kendisini kuraya iştirak ettirmemesi; hem 4054 sayılı Kanun, hem de 5538 sayılı Kanun'un öngörmediği Geçici Madde-5'te hükmedilmeyen, dayanağı bulunmayan; subjektif, hukuka aykırı, istisnailik sonucunu yaratan ve geçici madde düzenlemesindeki nesnel ölçüt eksikliğini açıkça ortaya koyan bir uygulamadır.

Diğer taraftan fragmanlarla ilgili olarak; soruşturma raporunda yer verilen tespitlerden sinema salonlarının gösterebilecekleri film fragmanı sayısının sınırlı olduğu, bir filmde önce en fazla 4-5 fragman gösterilebildiği anlaşılmaktadır.

Warner-Bros'un sinema salonlarına fragmanlarla ilgili olarak gönderdiği yazıların talimat değil tavsiye nitelikli olduğunun görülmesi, raporda, sinemalara bu konuda uygulanan herhangi bir yaptırımdan da söz edilmemesi karşısında dağıtım yapılan filmlerden önce gösterilecek fragmanların belirlendiğinin kabulü mümkün değildir. Sinema salonlarınca Warner-Bros filmlerinden önce yalnız bu firmanın fragmanlarının gösterilmesi; birden fazla dağıtıcı firmayla çalışan sinema salonunun ticari gerçeğiyle de bağdaşmamaktadır.

Bu nedenle "Filmlerin sinemalarda gösterimi amacıyla dağıtım" ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunan ve söz konusu hakim durumunu bilet fiyatlarını belirlemek veya denetlemek, bu bedelleri birbirinin rakibi konumundaki sinema salonları arasında eşitlemek gibi eylemleri ile 4054 sayılı Yasanın 6 ncı maddesinin (d) bendinde örneklendirildiği şekilde kötüye kullanan Warner-Bros'un; fragmanlar dolayısıyla, 6 ncı maddenin (c) bendi uyarınca, kötüye kullanmadığı görüşünde olduğumdan kararın A. maddesinin ikinci paragrafında yer alan hükme ve B. (2-a) madde hükmüne katılmıyorum.

07-19/192- 63

Süreyya ÇAKIN
Kurul Üyesi